

Piotr Szajner
Konrad Walczyk

**KONIUNKTURA W ROLNICTWIE
I KWARTAŁ 2023**

ISSN 2392-3741

Badanie okresowe nr 138

**BADANIA KONIUNKTURY GOSPODARCZEJ INSTYTUTU ROZWOJU GOSPODARCZEGO
SGH**

Rada Programowa:

Elżbieta Adamowicz (przewodnicząca), Joanna Klimkowska (sekretarz), Marek Rocki
Marco Malgarini, Gernot Nerb, Ataman Ozyildirim, István János Tóth

Komitet Redakcyjny i adres Redakcji:

Konrad Walczyk (redaktor naczelny)
Piotr Szajner
Anna Jacygrad

ul. Madalińskiego 6/8, 02-513 Warszawa
<http://www.sgh.waw.pl/instituty/irg>

Wydawnictwo:

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie
Al. Niepodległości 162, 02-554 Warszawa

Publikacja została zrecenzowana zgodnie z wytycznymi MEiN

©Copyright by Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, Warszawa 2023

Wszelkie prawa zastrzeżone. All rights reserved.

ISSN 2392-3741

Nr Rej. PR 18392

Informacje zawarte w niniejszym biuletynie oparte są na wynikach ankietowego badania koniunktury nr 138. W badaniu uczestniczyło 2288 gospodarstw rolnych. Metoda badawcza opisana jest na stronie: <https://ssl-kolegia.sgh.waw.pl/pl/KAE/struktura/IRG/koniunktura/Strony/metody.aspx>.

SPIS TREŚCI

I.	OMÓWIENIE WYNIKÓW BADANIA.....	4
II.	WYNIKI SZCZEGÓŁOWE.....	6
	1) Wskaźnik koniunktury.....	6
	2) Nastroje gospodarstw rolnych	9
	3) Przychody pieniężne.....	12
	4) Oszczędności.....	15
	5) Zadłużenie	18
	6) Zakupy nawozów mineralnych.....	21
	7) Zakupy pasz treściwych	24
	8) Zakupy środków ochrony roślin	27
	9) Inwestycje w maszyny i urządzenia.....	30
	10) Inwestycje w budynki i budowle.....	33
	11) Dostępność kredytów preferencyjnych	36
	12) Zamiar wzięcia kredytu.....	39
	13) Zaciągnięcie kredytu preferencyjnego	42
	14) Zaciągnięcie kredytu rynkowego.....	45
	15) Znaczenie dopłat UE względem uzyskanych przychodów	48
III.	SUMMARY	50
IV.	KONIUNKTURA W ROLNICTWIE W 2022 r.....	51

I. OMÓWIENIE WYNIKÓW BADANIA

1. W pierwszym kwartale 2023 r. wartość wskaźnika koniunktury rolnej (IRGAGR) obniżyła się – w porównaniu z IV kwartałem 2022 r. – o 2,3 pkt, do wysokości -23,1 pkt. Pogorszenie się koniunktury jest zgodne z rytmem sezonowych zmian produkcji rolnej, uwarunkowanym porami roku, pogłębia jednak trwającą już blisko 2 lata dekonunkturę w polskim rolnictwie. Spadek wartości IRGAGR jest skutkiem pogarszającej się sytuacji dochodowej gospodarstw rolnych, wynikającej ze spadku wielkości produkcji i cen skupu głównych produktów rolnych. Rolnicy nie przewidują poprawy swojej sytuacji finansowej w kolejnym kwartale.

W wynikach styczniowego i lutowego badania widać jednak pewne oznaki zakończenia dekonunktury. Zmiana rok do roku wartości wskaźnika jest dodatnia po raz pierwszy od III kwartału 2021 r. Wzrosły również – w porównaniu z IV kwartałem ub.r., a w niektórych przypadkach także w porównaniu z poziomami sprzed roku – wartości sald dot. zakupów obrotowych środków produkcji i nakładów inwestycyjnych. Symptomy wyczekiwanego przełamania tendencji spadkowej widoczne są jednak przede wszystkim w poprawie nastrojów rolników. Mierzący je wskaźnik zaufania zwiększył swoją wartość o 9,9 pkt. Takiego wzrostu nie obserwowaliśmy od III kwartału 2020 r., który przyniósł odprężenie polskiej gospodarki, również rolnej, po kryzysie covidowym.

Drugi kwartał roku jest zazwyczaj okresem sezonowego ożywienia w rolnictwie. Sprzyjające czynniki sezonowe i sygnalizowana przez niektóre wskaźniki wyprzedzające poprawa w otoczeniu makroekonomicznym powinny przynieść polepszenie koniunktury rolnej w kolejnym kwartale.

2. Największy spadek wartości wskaźnika koniunktury odnotowano dla gospodarstw położonych w makroregionie zachodnim (o 7,6 pkt), o powierzchni pow. 50 ha (o 8,3 pkt) i zajmujących się uprawą roślin innych niż wieloletnie (7,3 pkt). O poprawie koniunktury informują rolnicy z makroregionu środkowowschodniego (wzrost wartości IRGAGR o 0,6 pkt), prowadzący gospodarstwa o powierzchni 7-15 ha (o 1,5 pkt) oraz zajmujący się uprawą roślin wieloletnich (o 4,1 pkt) i chowem/hodowlą zwierząt (o 0,7 pkt).

3. Wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość przychodów pieniężnych gospodarstw rolnych zmniejszyła się w porównaniu z IV kwartałem 2022 r. o 14,9 pkt, do wysokości -28,4 pkt. Jest niższa niż rok wcześniej o 2,5 pkt. Zmniejszenie się przychodów jest skutkiem spadku wielkości sprzedaży i cen skupu podstawowych produktów rolnych. W pierwszych miesiącach 2023 r. ceny skupu zbóż obniżyły się o 5-10%, mleka o 11%, żywca wieprzowego o 5,0%, a drobiu o 3,0%. Wysokie ceny utrzymują się na rynku warzyw, ziemniaków i jaj konsumpcyjnych.

Najbardziej zmalały przychody gospodarstw dużych, o powierzchni pow. 50 ha (wartość salda obniżyła się o 30,1 pkt), położonych w makroregionie zachodnim (o 32,3 pkt) oraz zajmujących się uprawą roślin innych niż wieloletnie (o 27,5 pkt). Wzrost przychodów zanotowały jedynie gospodarstwa zajmujące się chowem lub hodowlą zwierząt (o 3,1 pkt). Rolnicy nie przewidują poprawy swojej sytuacji dochodowej w następnym kwartale (wartość salda prognostycznego jest równa -27,6 pkt).

4. Obniżył się również poziom oszczędności gospodarstw rolnych, co jest konsekwencją m.in. silnych czynników inflacyjnych w gospodarce narodowej. Wartość salda zmniejszyła się o 1,5 pkt, do poziomu -41,1 pkt, równego wartości sprzed roku. Najbardziej zmalały oszczędności gospodarstw o powierzchni pow. 50 ha (wartość salda niższa o 15,6 pkt), położonych w makroregionie zachodnim (o 19,5 pkt) i zajmujących się uprawą roślin innych niż wieloletnie (o 11,9 pkt). Wzrost oszczędności zanotowały gospodarstwa o powierzchni do 50 ha, położone w makroregionach: środkowowschodnim i południowym oraz prowadzące działalność inną niż polegającą na uprawie roślin innych niż wieloletnie. Spodziewany jest dalszy spadek oszczędności gospodarstw rolnych w kolejnym kwartale (wartość salda prognostycznego wynosi -48,2 pkt).

5. Poprawił się stan zadłużenia gospodarstw rolnych. Wartość salda zmniejszyła się¹ o 12,7 pkt i wynosi -22,6 pkt. Jest niższa niż w I kwartale 2022 r. o 2,3 pkt. Poprawę stanu zadłużenia odnotowano dla niemal wszystkich grup gospodarstw rolnych; największy w gospodarstwach o powierzchni pow. 50 ha (wartość salda zmalała o 20 pkt), położonych w makroregionie północnym (o 30,1 pkt) i zajmujących się uprawą roślin wieloletnich (o 26 pkt). Wzrosło zadłużenie wyłącznie gospodarstw prowadzących działalność inną niż uprawa roślin i chów/hodowla zwierząt. Rolnicy spodziewają się pogorszenia się stanu ich zadłużenia w najbliższym okresie.

6. Pomimo wysokich cen środków plonotwórczych podniósł się poziom wydatków na ich nabycie. Wartość salda odpowiedzi na pytanie o zakupy nawozów sztucznych wzrosła w porównaniu z IV kwartałem ub.r. o 12,7 pkt, pasz treściwych o 5,0 pkt, a środków ochrony roślin o 6,0 pkt. Wartości sald są niższe niż przed rokiem, z wyjątkiem salda dot. zakupów pasz treściwych, którego wartość jest wyższa od poziomu sprzed roku o 4,6 pkt.

7. Dość znacznie zwiększył się poziom nakładów inwestycyjnych. Odsetek gospodarstw rolnych, które dokonały lub zamierzają dokonać inwestycji w budynki i budowle, wzrósł o 1,8 pkt proc. w ciągu kwartału. Obecnie wynosi 15,5% i jest wyższy niż w I kwartale 2022 r. o 1,1 pkt proc. Z kolei odsetek gospodarstw, które poniosły lub planują ponieść wydatki na zakup maszyn i urządzeń rolniczych, zwiększył się aż o 5,6 pkt proc., do wysokości 30,4%. Mimo wzrostu pozostaje niższy niż rok temu o 1,2 pkt proc.

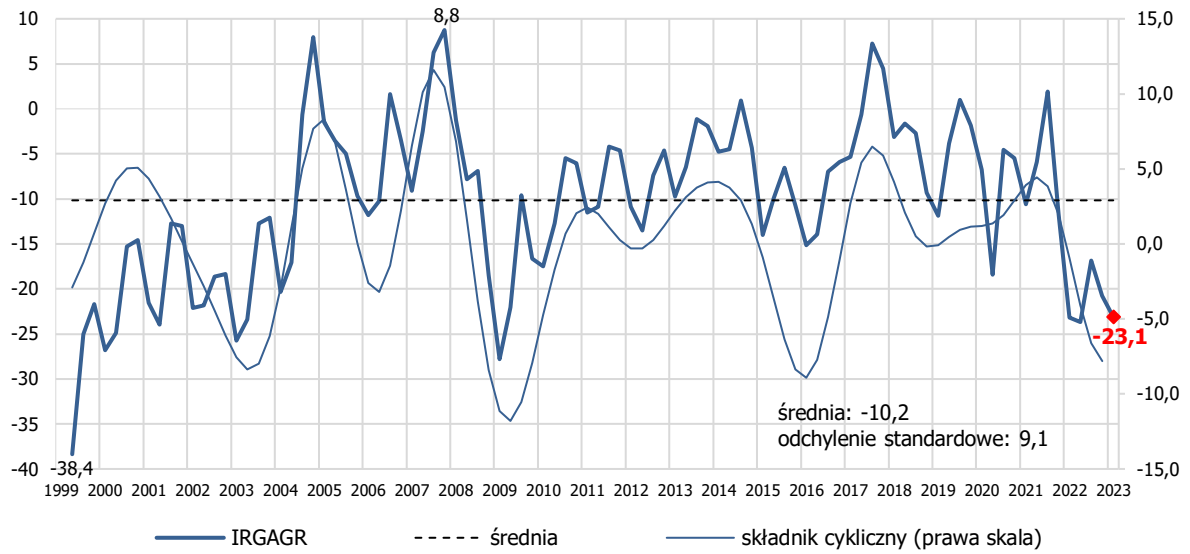
8. Odsetek ankietowanych, którzy zaciągnęli kredyt rynkowy, zmniejszył się z 17,5% do 15,5%, zaś odsetek tych, którzy wzięli kredyt na preferencyjnych warunkach spadł o 1,8 pkt proc., osiągając najniższy poziom w historii badania koniunktury rolnej przez IRG SGH, równy 19,2%. Wzrósł natomiast, o 1,4 pkt proc., do poziomu 14,8%, odsetek gospodarstw, które zamierzają zaciągnąć kredyt w najbliższym okresie. W ocenie rolników zmniejszyła się dostępność kredytów preferencyjnych, do poziomu najniższego od 9 lat.

9. Zdaniem rolników, znaczenie dopłat bezpośrednich z funduszy UE w finansowaniu produkcji rolnej nie uległo większym zmianom w ciągu ostatnich 12 miesięcy. Wartość salda odpowiedzi na to pytanie obniżyła się z 16,5 do 15,3 pkt. Obecnie 81,4% ankietowanych uważa, że dopłaty mają co najmniej średnie znaczenie dla ich działalności (81,2% w I kwartale 2022 r., 87% przed dwoma laty i 10 laty), a 18,5% jest zdania, że dopłaty ze środków UE mają niewielkie znaczenie.

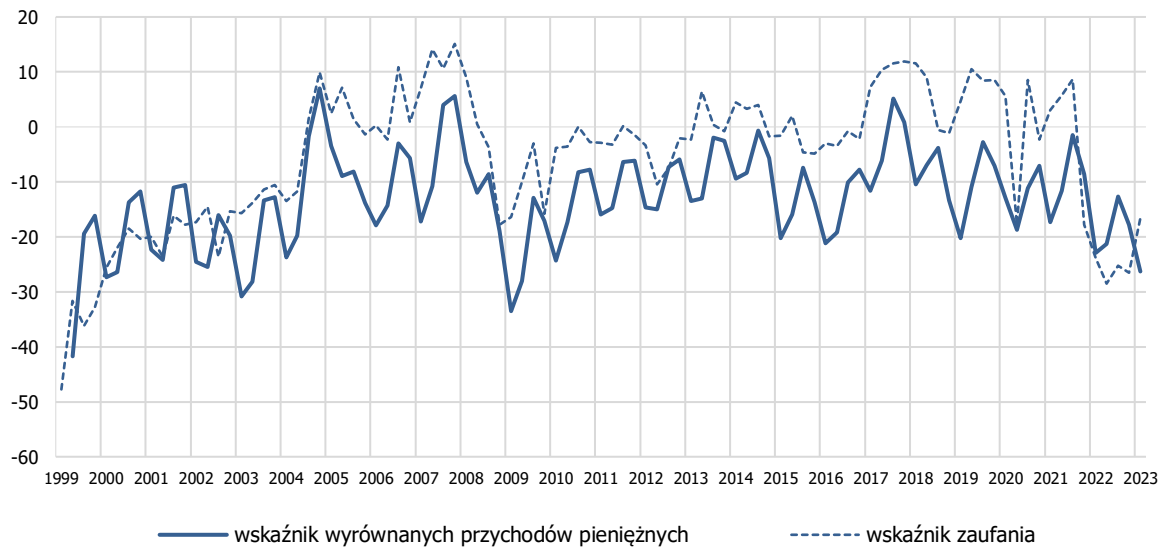
¹ W przypadku tego pytania spadek wartości salda oznacza poprawę sytuacji.

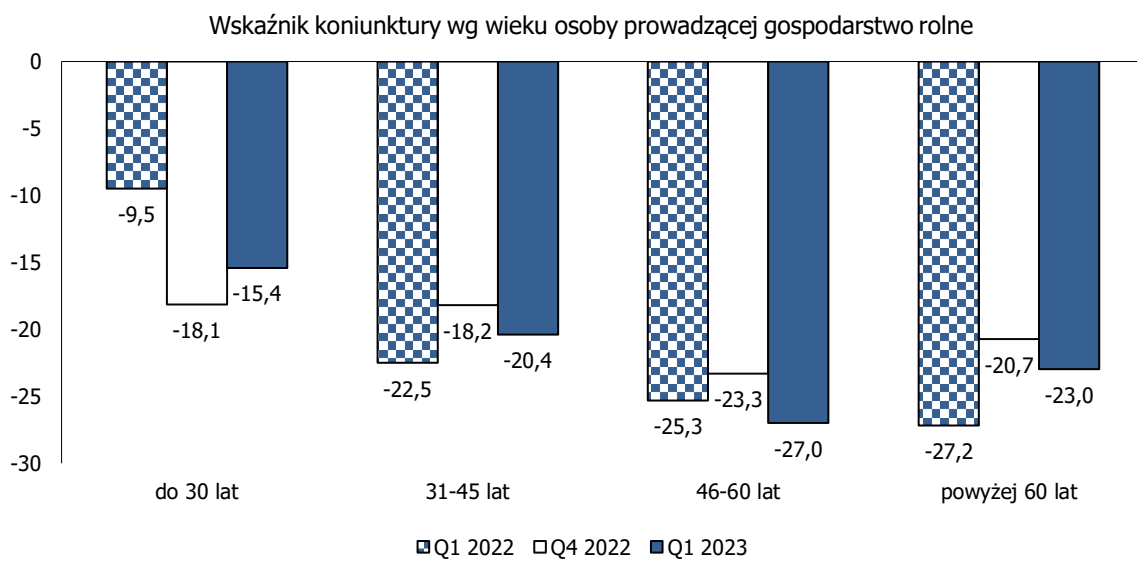
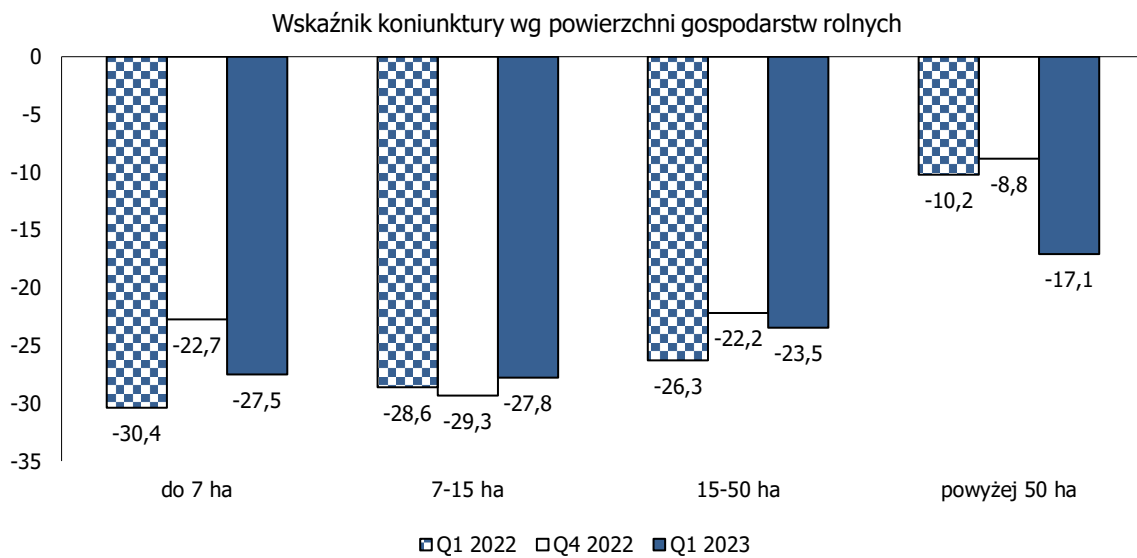
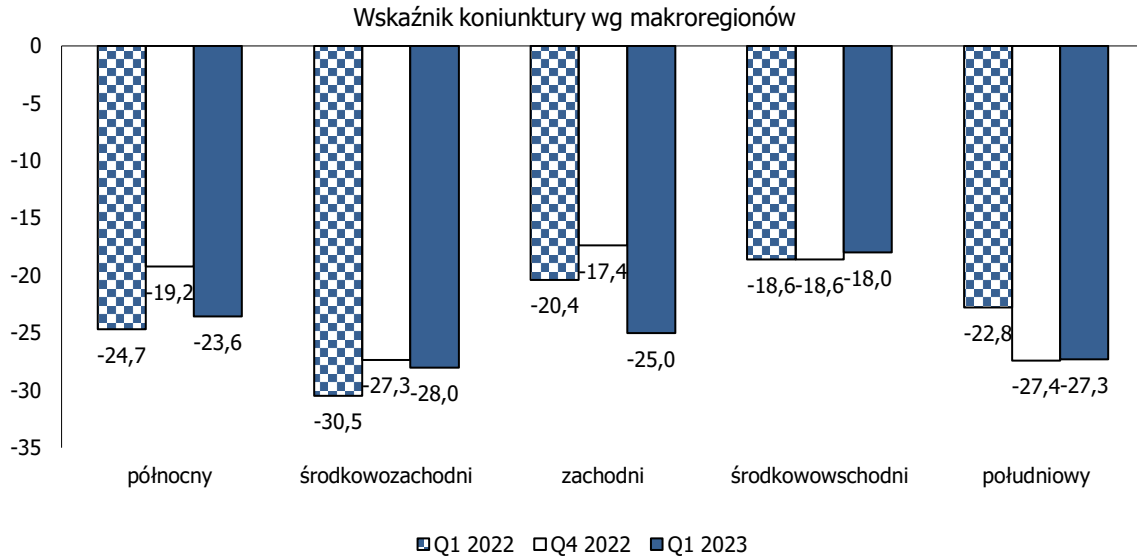
II. WYNIKI SZCZEGÓŁOWE

1. Wskaźnik koniunktury w rolnictwie

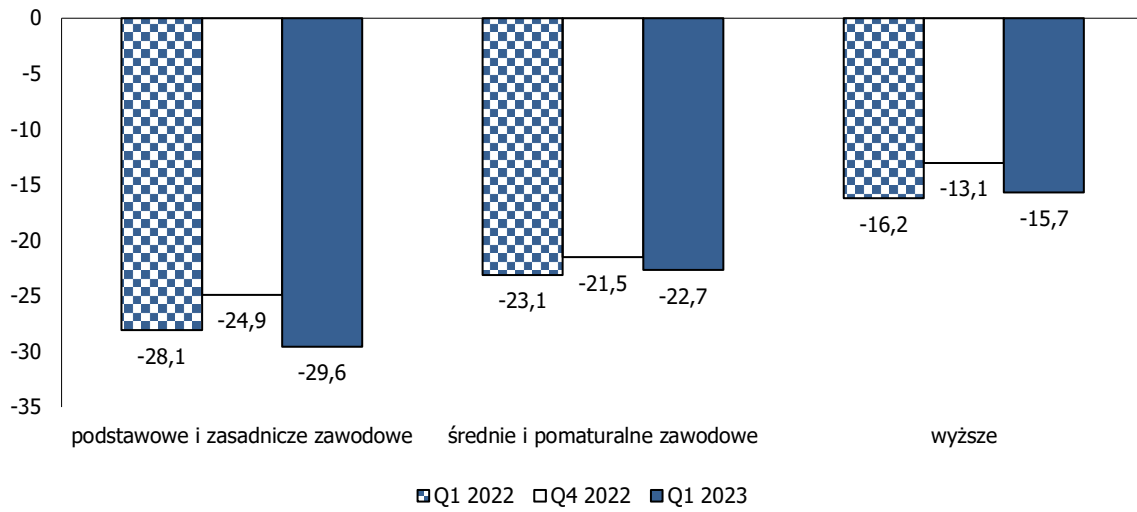

	Q4 2021	Q1 2022	Q2 2022	Q3 2022	Q4 2022	Q4 2023
wskaźnik przychodów pieniężnych	-8,6	-22,9	-21,3	-12,7	-17,9	-26,3
wskaźnik zaufania	-17,8	-23,8	-28,5	-25,2	-26,6	-16,7
wskaźnik koniunktury	-11,7	-23,2	-23,7	-16,9	-20,8	-23,1

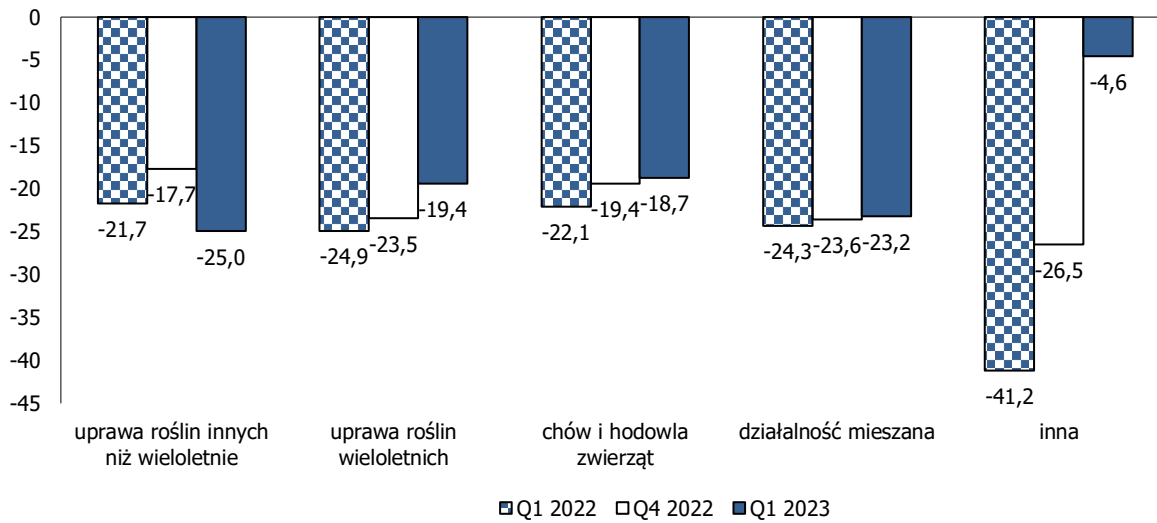

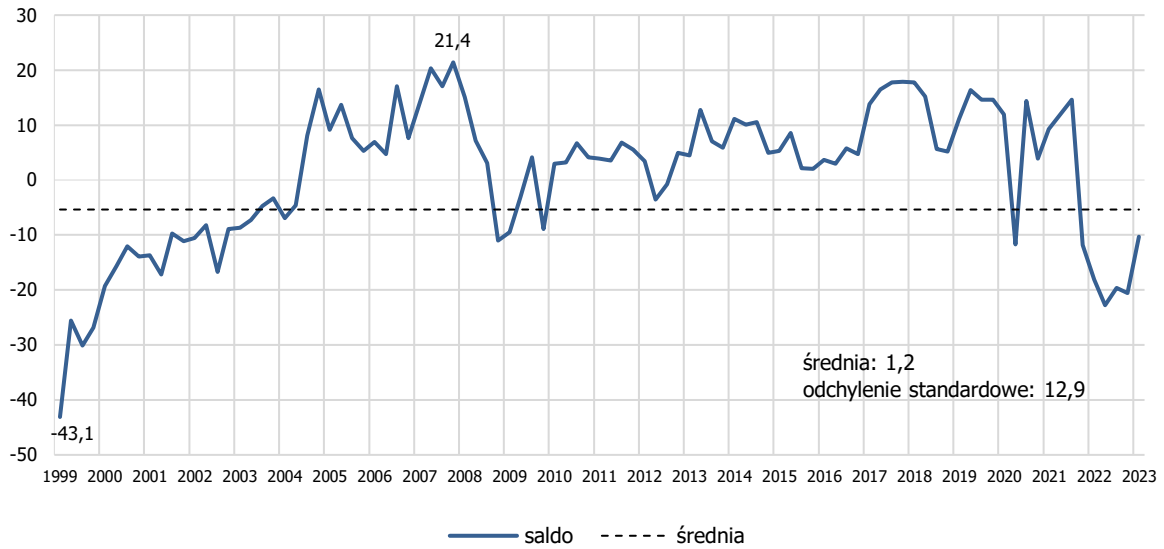
Wskaźnik koniunktury wg wykształcenia osoby prowadzącej gospodarstwo rolne

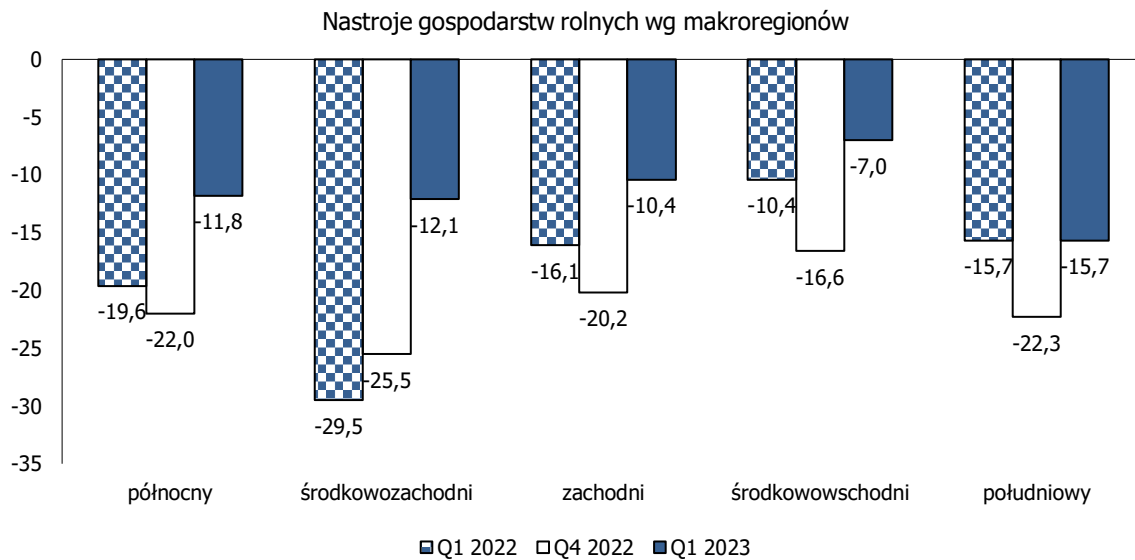
Wskaźnik koniunktury wg grup PKD 2007

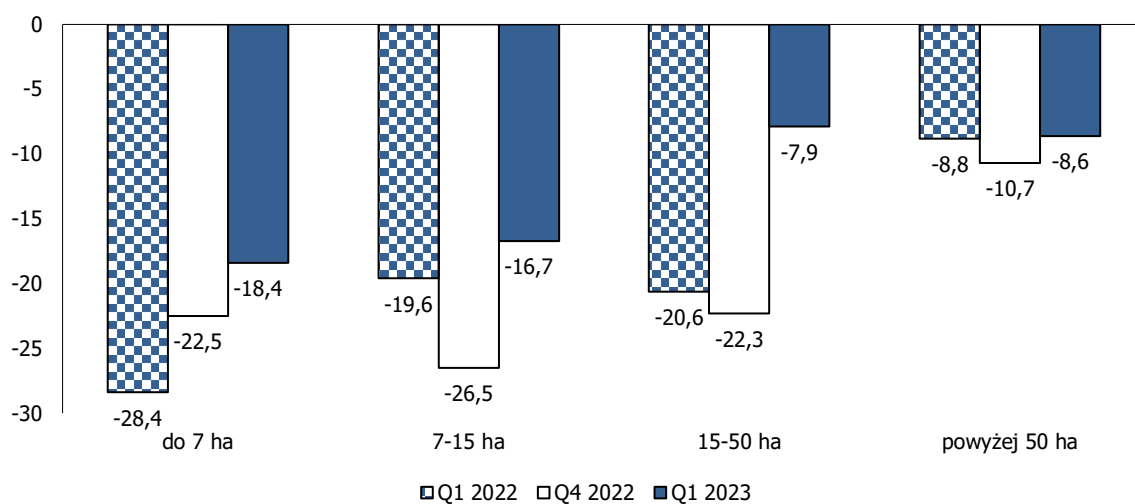
2. Nastroje gospodarstw rolnych

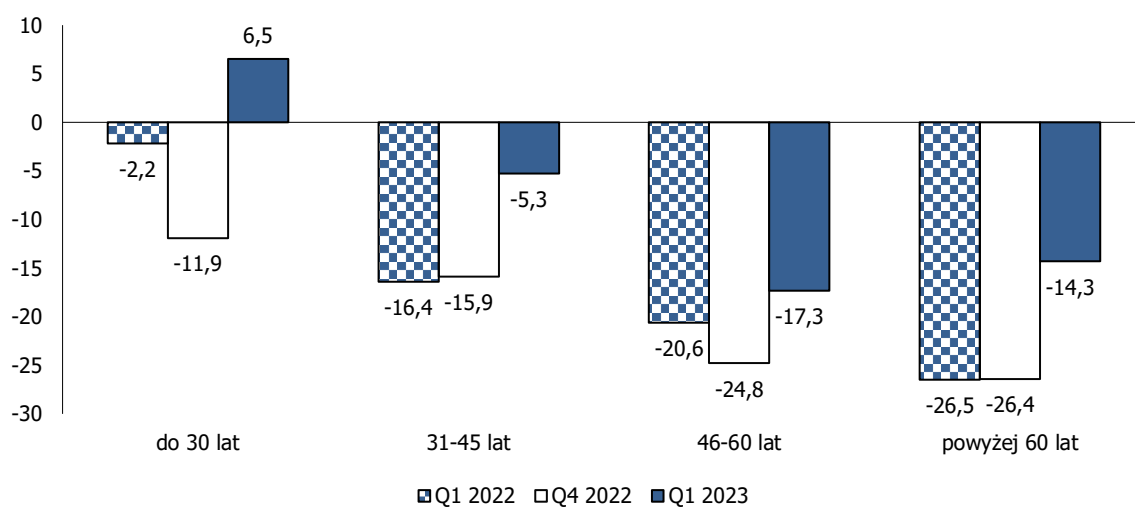
	Q4 2021	Q1 2022	Q2 2022	Q3 2022	Q4 2022	Q1 2023
z ufnością	14,3	12,3	10,1	12,0	9,8	13,0
z obawą	59,7	57,3	57,0	56,4	59,8	63,7
ze strachem	26,1	30,4	32,9	31,6	30,4	23,3
saldo	-11,8	-18,1	-22,8	-19,6	-20,6	-10,3

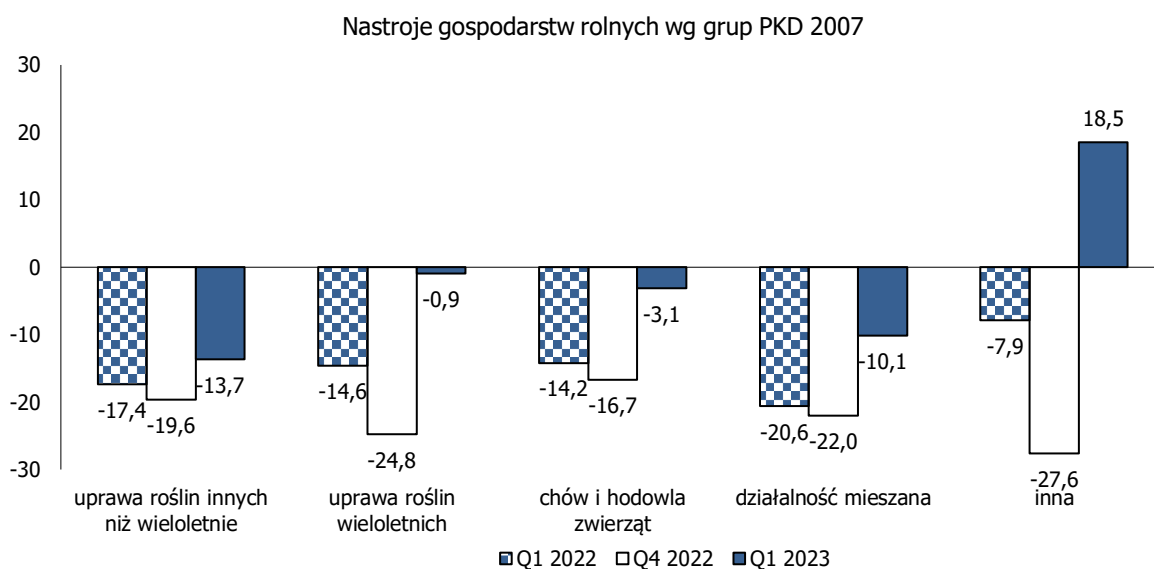
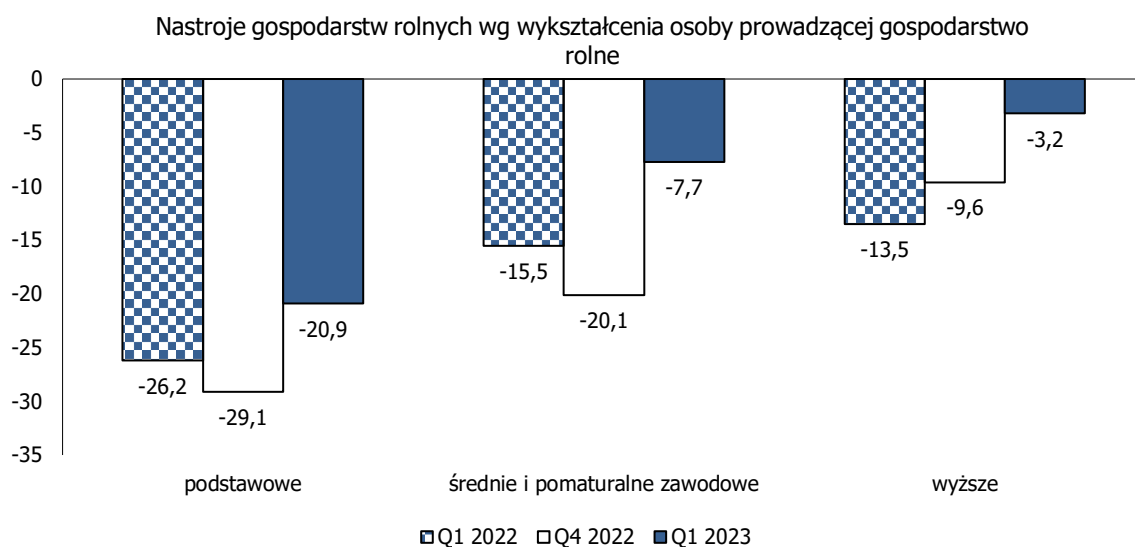

Nastroje gospodarstw rolnych wg powierzchni gospodarstw rolnych

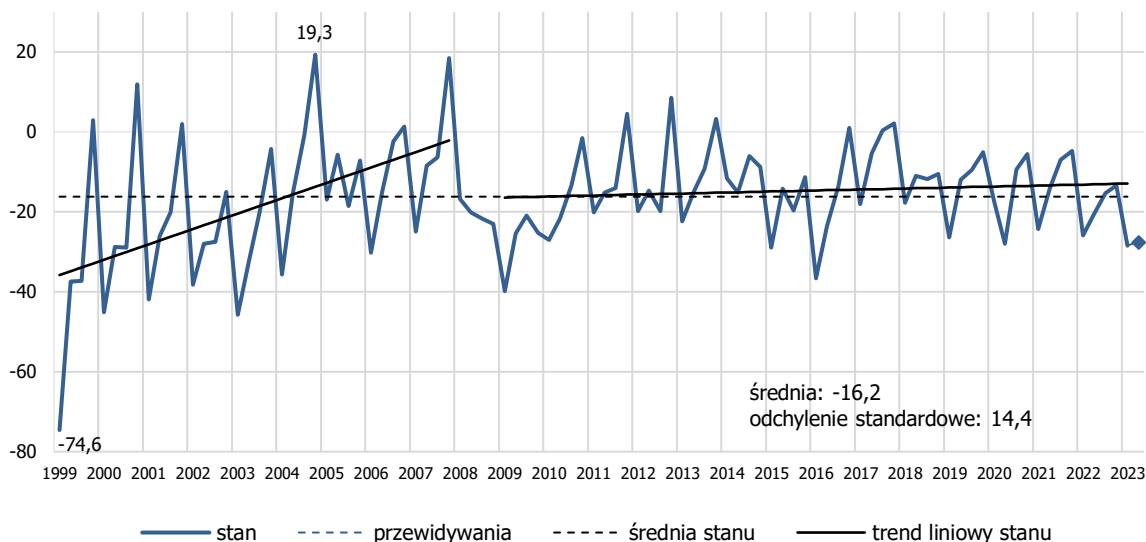

Nastroje gospodarstw rolnych wg wieku osoby prowadzącej gospodarstwo rolne

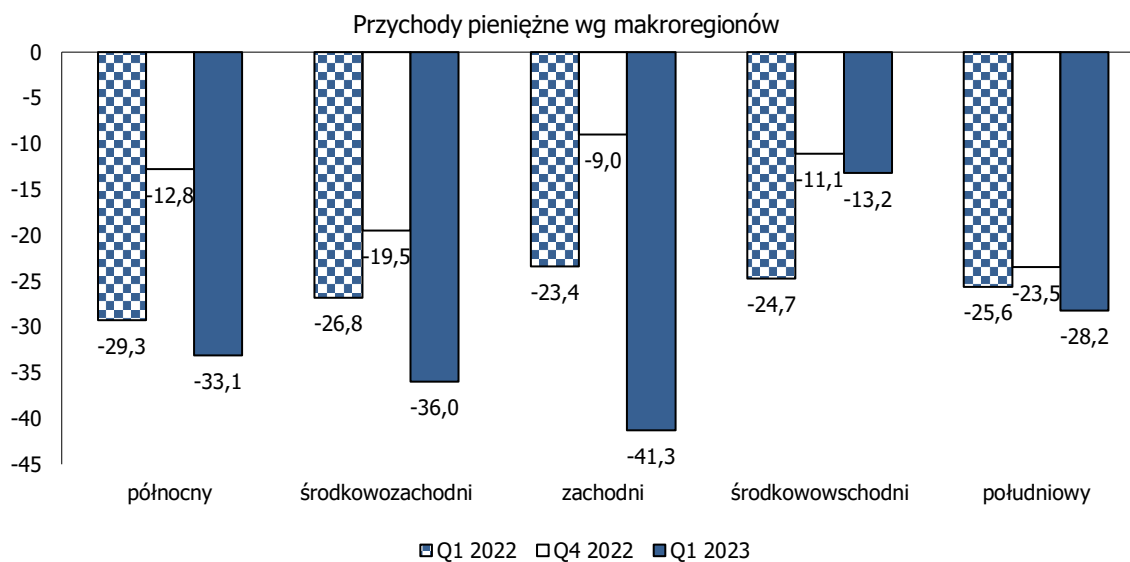

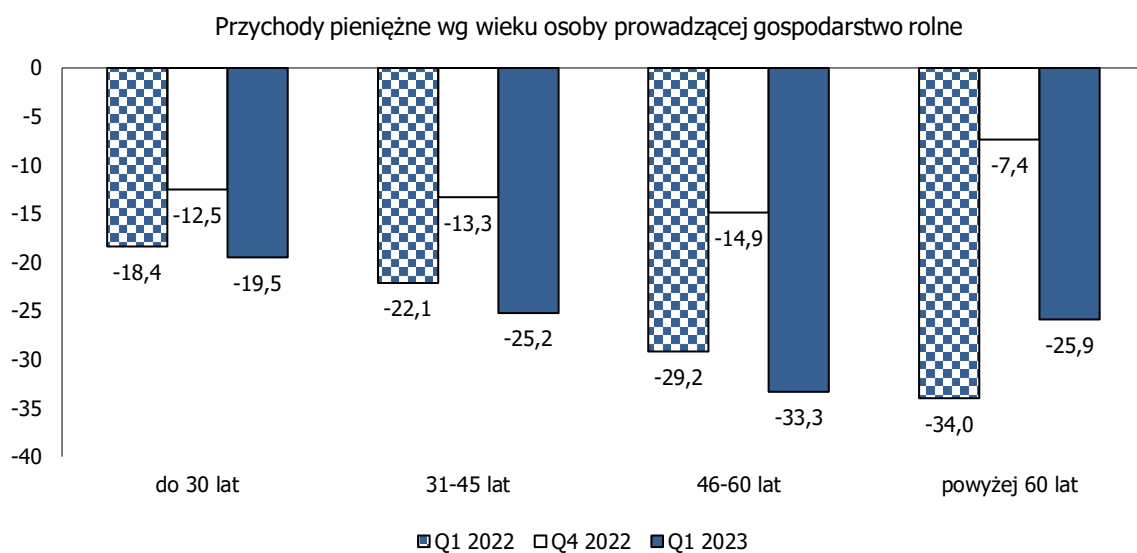
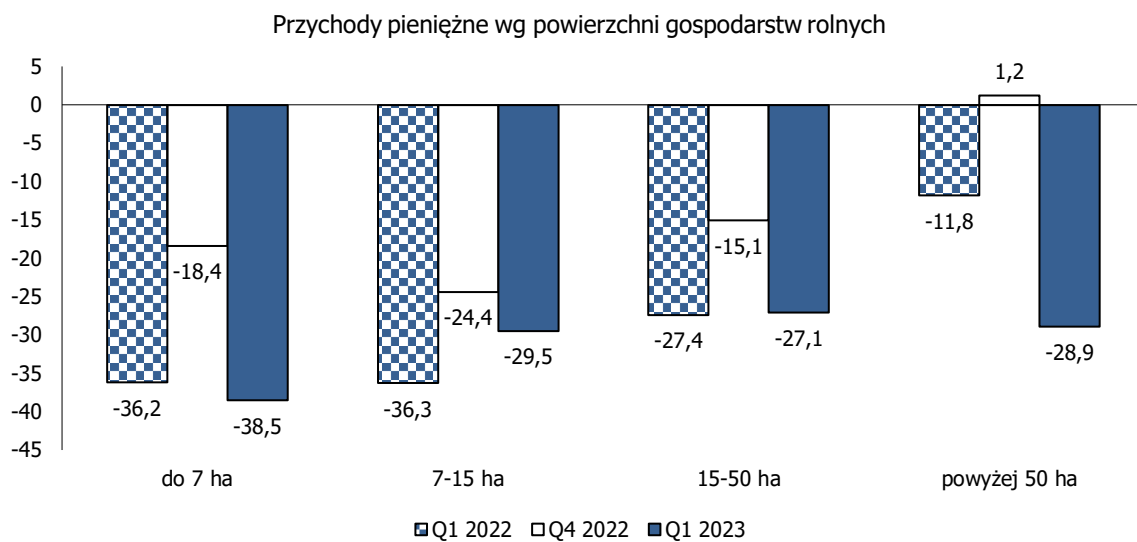

3. Przychody pieniężne

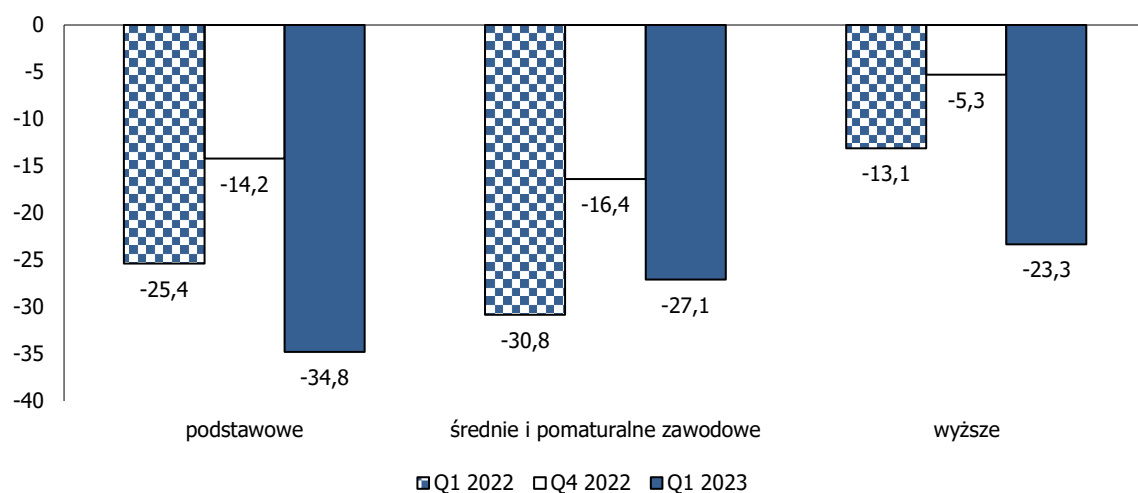

	Q4 2021	Q1 2022	Q2 2022	Q3 2022	Q4 2022	Q1 2023	przewidywania
wzrosły	30,3	20,3	20,6	24,2	26,4	18,3	17,2
nie zmieniły się	34,6	33,5	38,0	36,2	33,7	34,9	38,1
zmały	35,1	46,2	41,3	39,5	39,9	46,7	44,8
brak	5,9	10,2	10,9	7,6	6,1	9,7	9,5
saldo	-4,8	-25,9	-20,7	-15,3	-13,5	-28,4	-27,6

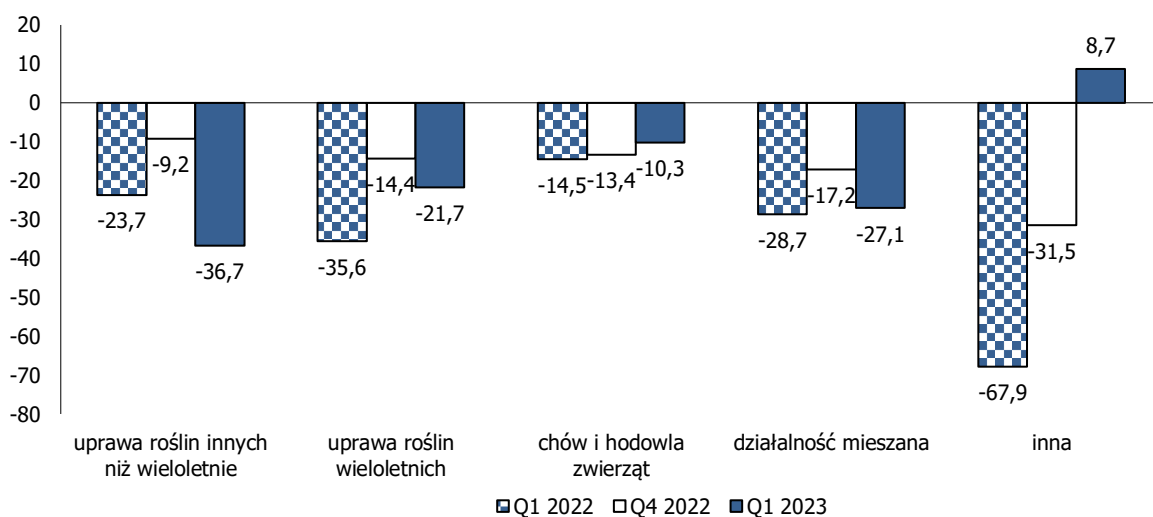

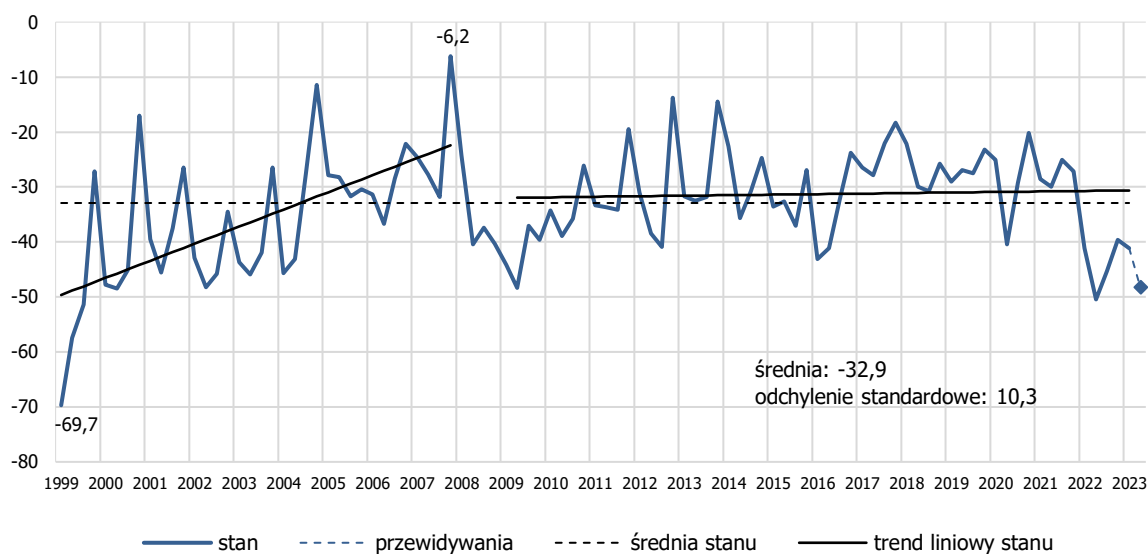
Przychody pieniężne wg wykształcenia osoby prowadzącej gospodarstwo rolne

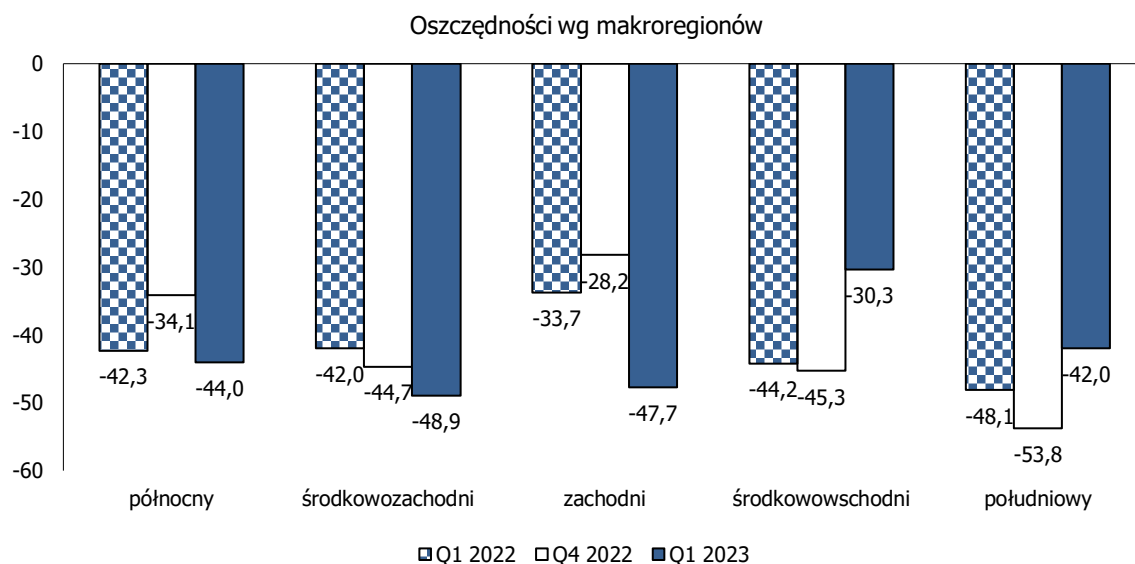
Przychody pieniężne wg grup PKD 2007

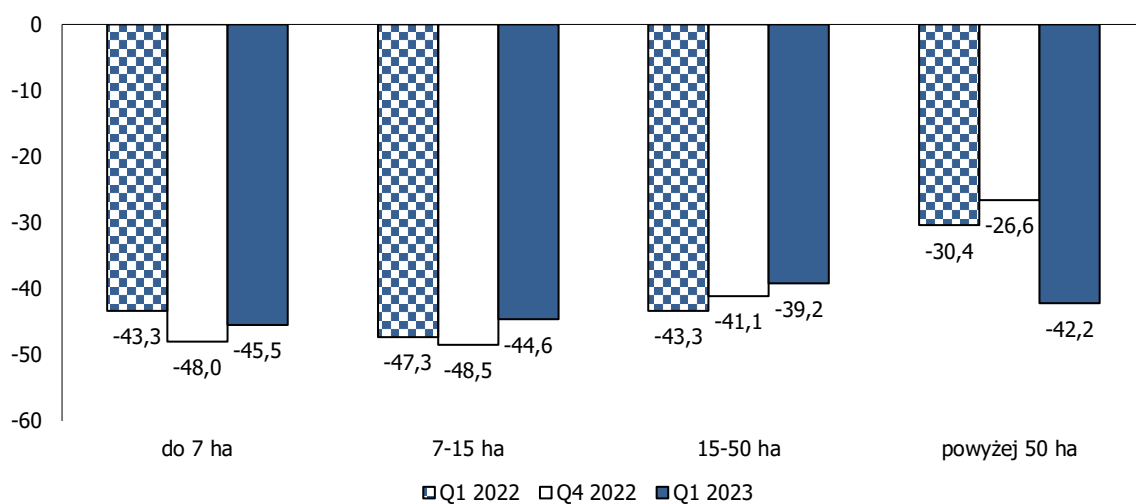
4. Oszczędności

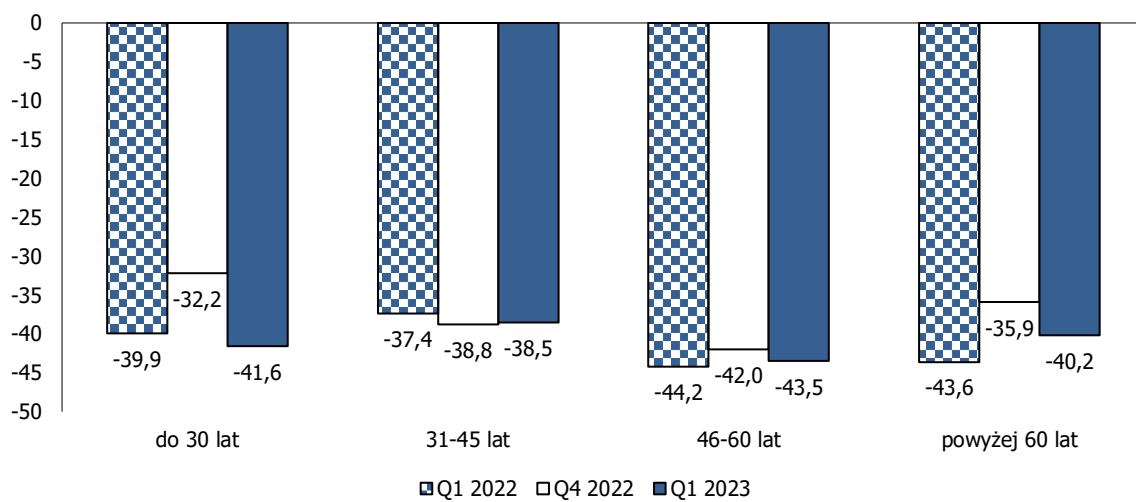
	Q4 2021	Q1 2022	Q2 2022	Q3 2022	Q4 2022	Q1 2023	przewidywania
wzrosły	17,0	10,7	7,1	9,1	12,6	10,7	8,4
nie zmieniły się	38,9	37,5	35,5	36,5	35,2	37,5	35,0
zmały	44,1	51,8	57,5	54,4	52,2	51,8	56,6
brak	16,4	15,5	18,1	18,5	17,5	16,5	17,1
saldo	-27,1	-41,1	-50,4	-45,3	-39,6	-41,1	-48,2

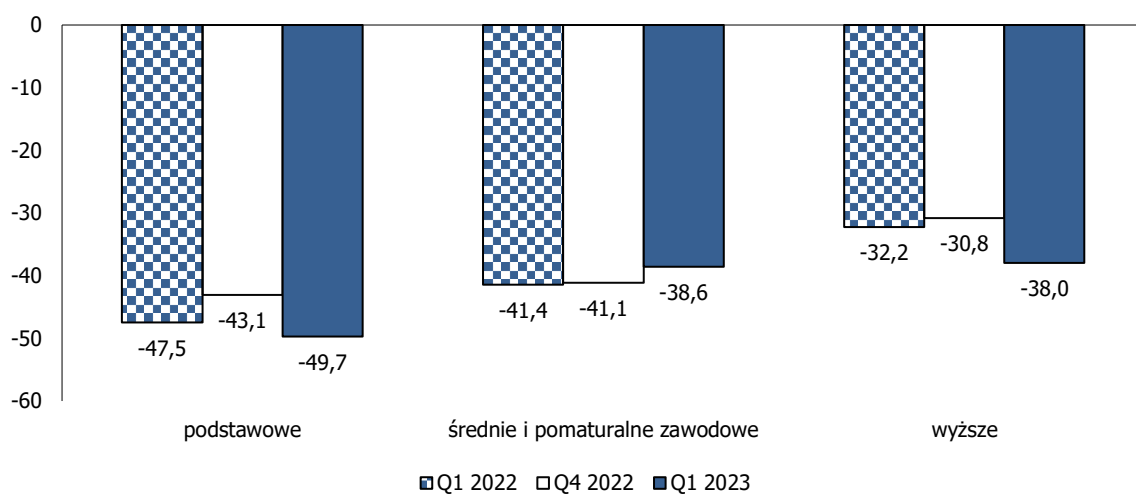
Oszczędności wg powierzchni gospodarstw rolnych

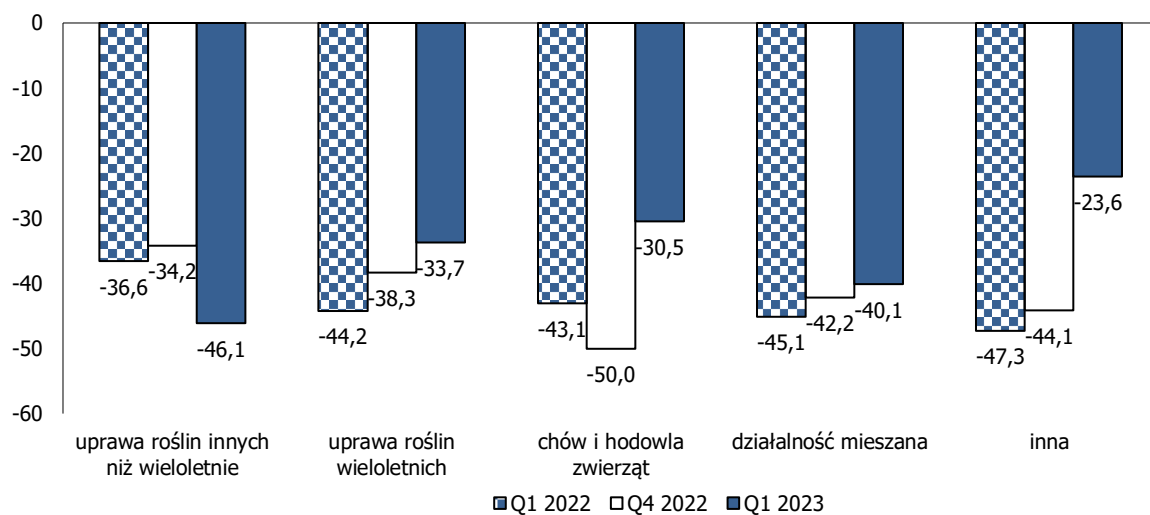
Oszczędności wg wieku osoby prowadzącej gospodarstwo rolne

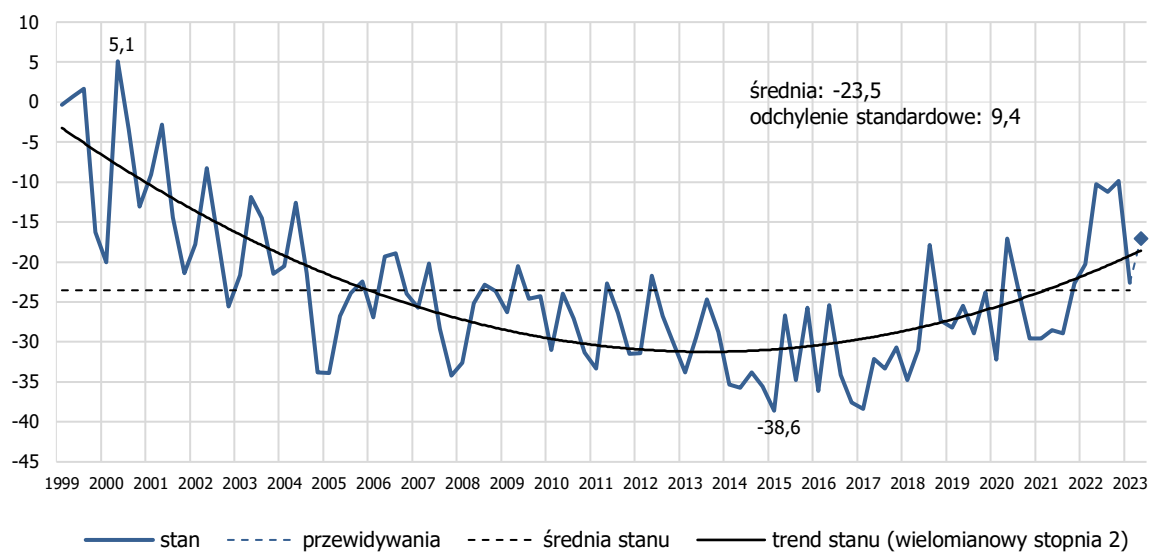
Oszczędności wg wykształcenia osoby prowadzącej gospodarstwo rolne

Oszczędności wg grup PKD 2007

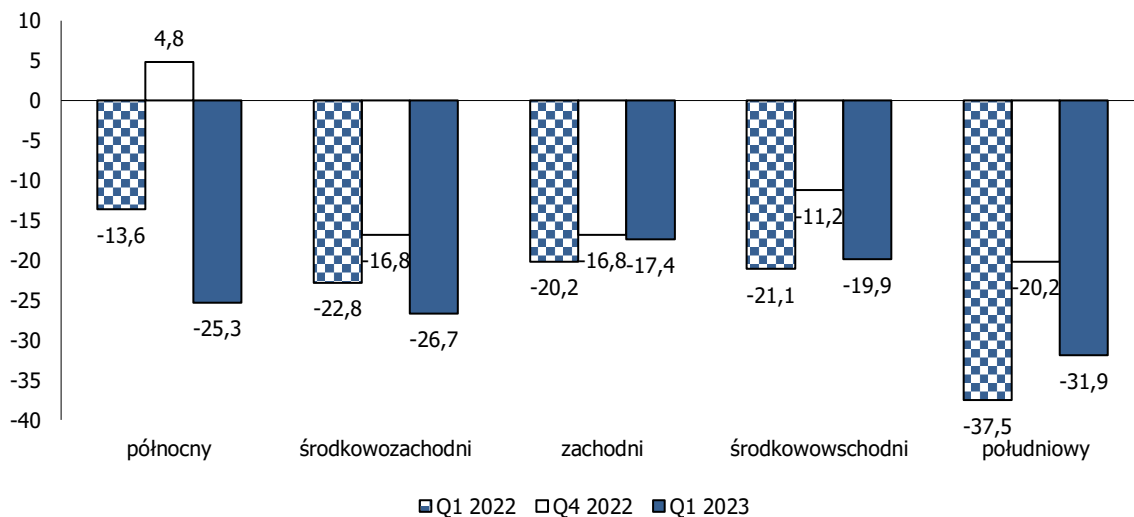

5. Zadłużenie

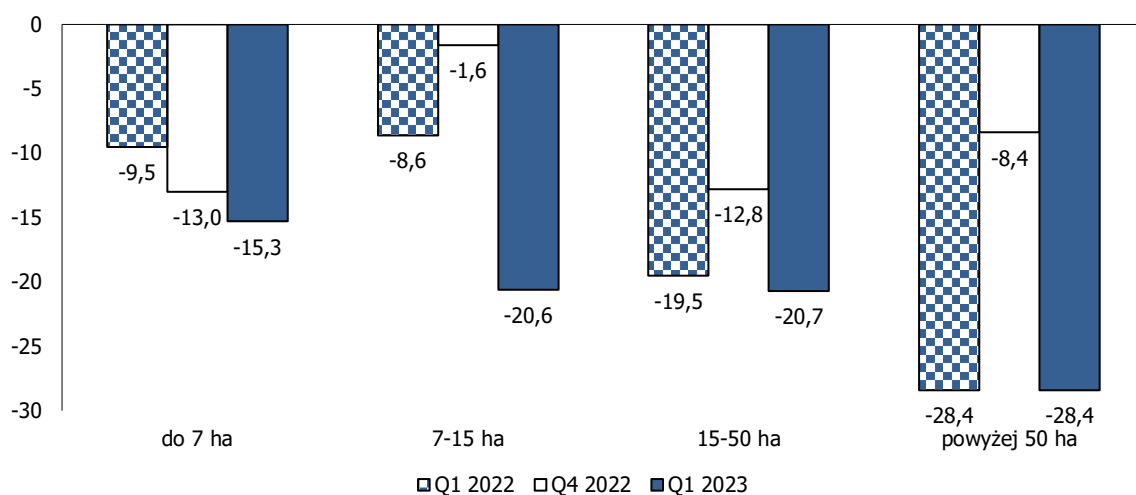

	Q4 2021	Q1 2022	Q2 2022	Q3 2022	Q4 2022	Q1 2023	przewidywania
wzrosło	17,3	18,3	21,8	23,0	25,2	17,8	21,2
nie zmieniło się	42,7	43,1	46,2	42,8	39,7	41,7	40,6
zmalowało	40,0	38,6	32,1	34,2	35,1	40,4	38,2
brak	37,6	38,1	39,9	35,5	40,3	42,4	42,4
saldo	-22,7	-20,3	-10,3	-11,2	-9,9	-22,6	-17,0

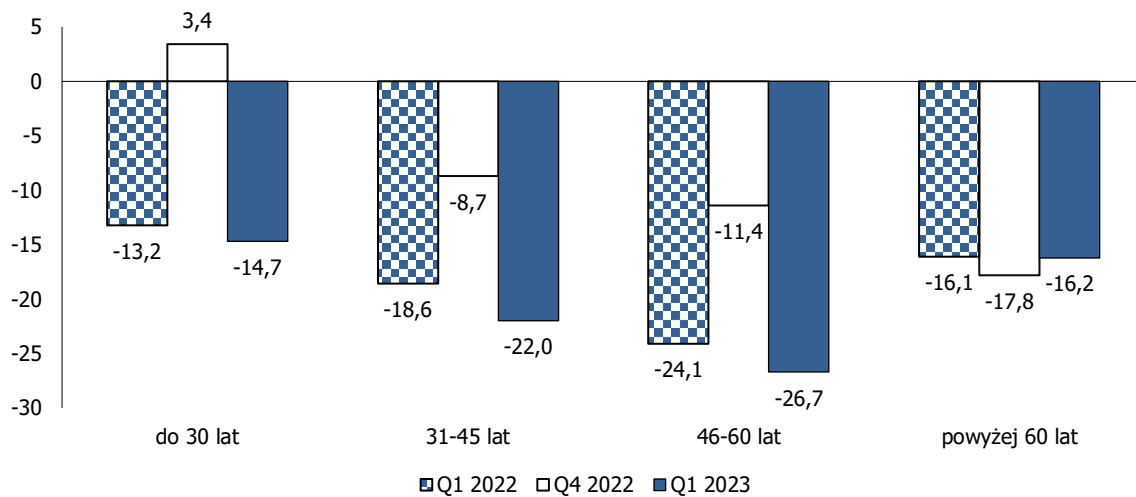
Zadłużenie wg makroregionów

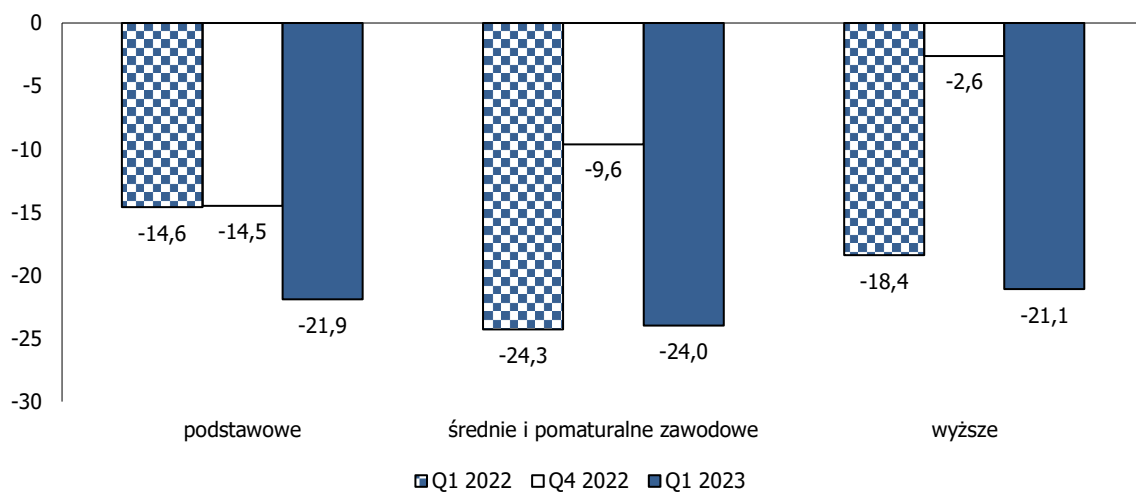
Zadłużenie wg powierzchni gospodarstw rolnych

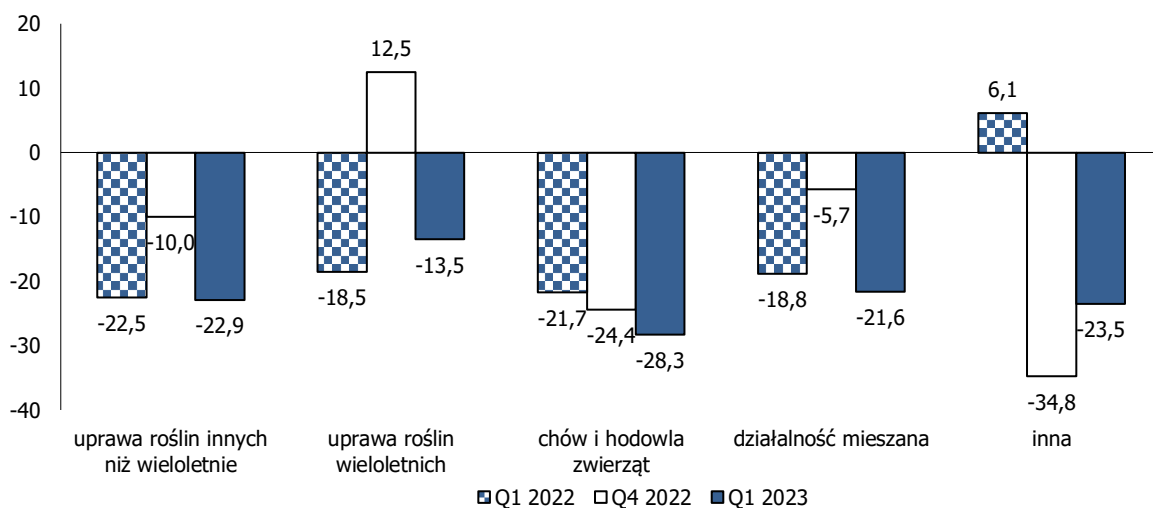
Zadłużenie wg wieku osoby prowadzącej gospodarstwo rolne

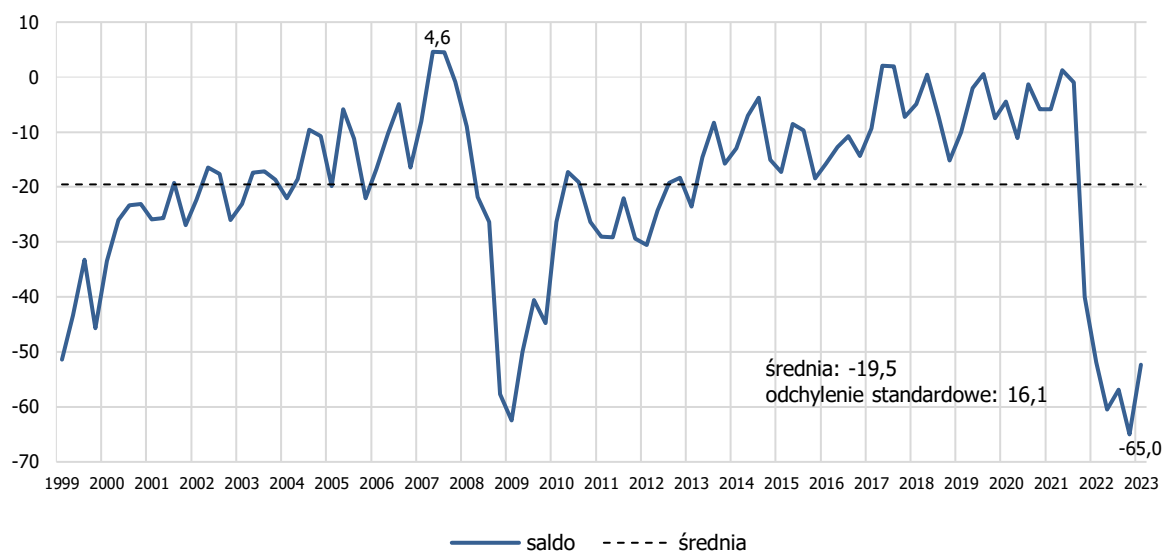
Zadłużenie wg wykształcenia osoby prowadzącej gospodarstwo rolne

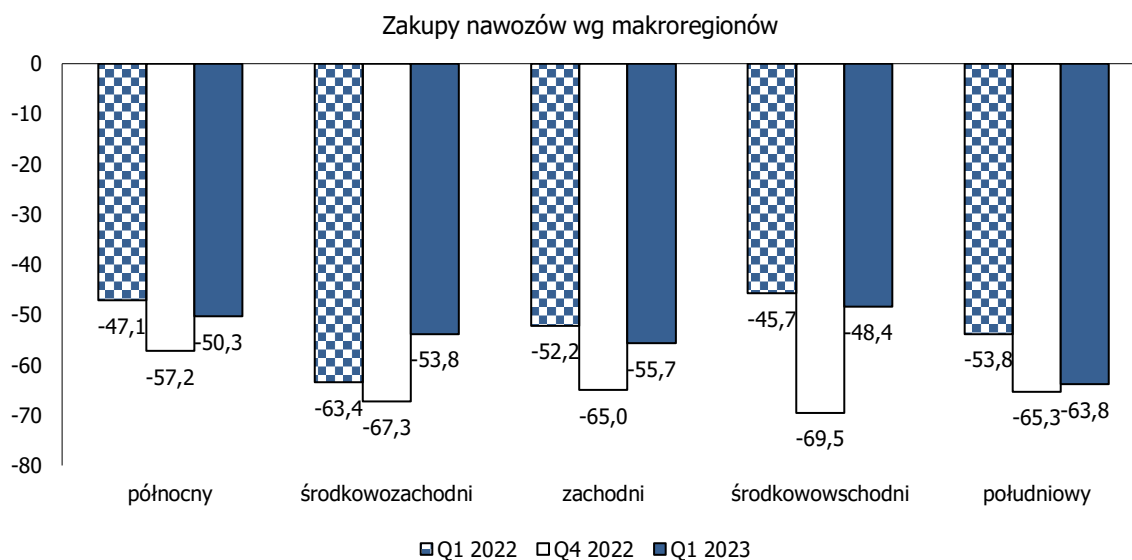
Zadłużenie wg grup PKD 2007

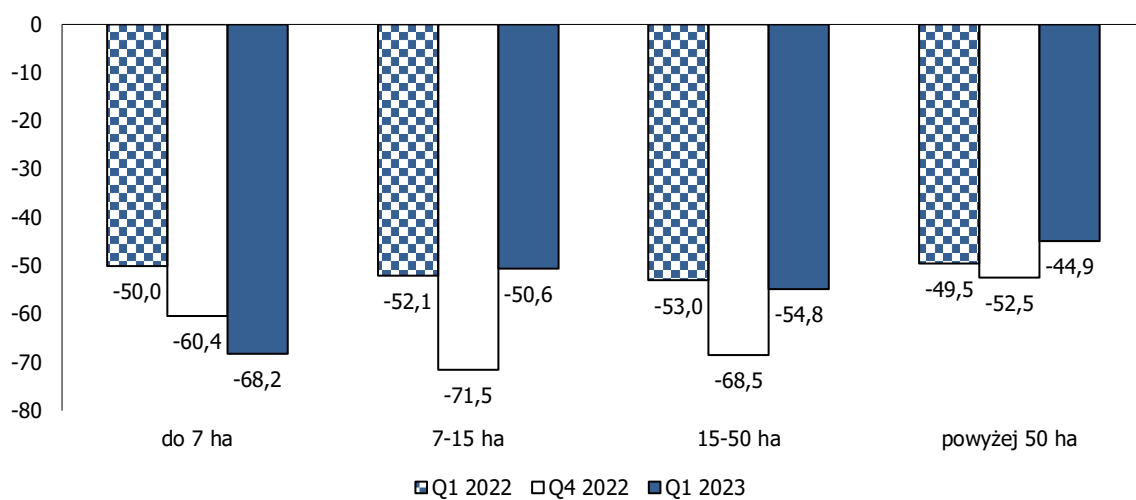
6. Zakupy nawozów mineralnych

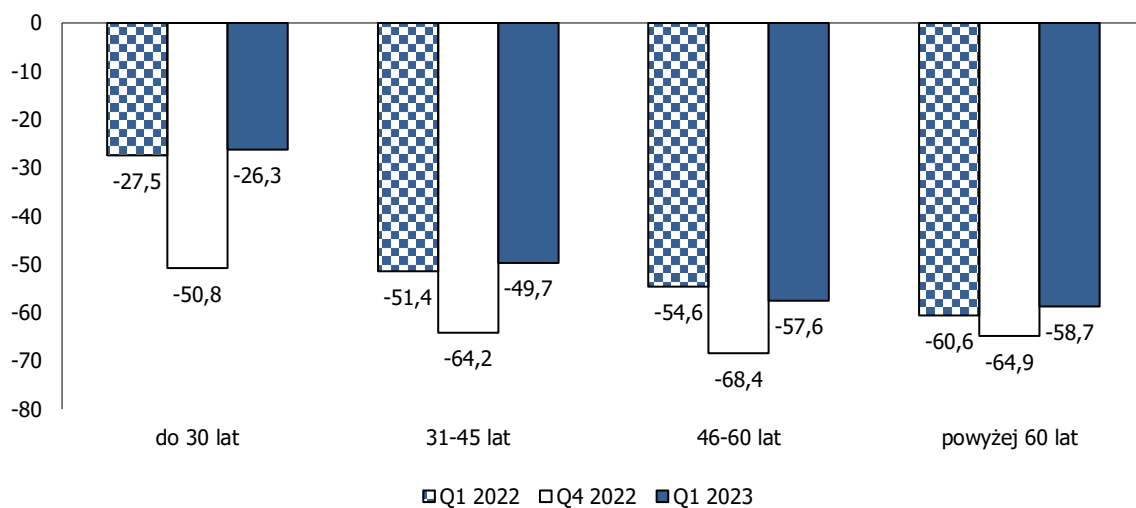
	Q4 2021	Q1 2022	Q2 2022	Q3 2022	Q4 2022	Q1 2023
wzrosły	13,6	11,9	10,5	10,0	6,9	9,0
nie zmieniły się	32,8	24,3	18,5	23,1	21,2	29,7
zmalły	53,6	63,8	71,0	66,9	71,9	61,3
nie dokonano	18,2	24,8	16,2	12,3	20,7	15,7
saldo	-40,0	-51,9	-60,5	-56,9	-65,0	-52,3

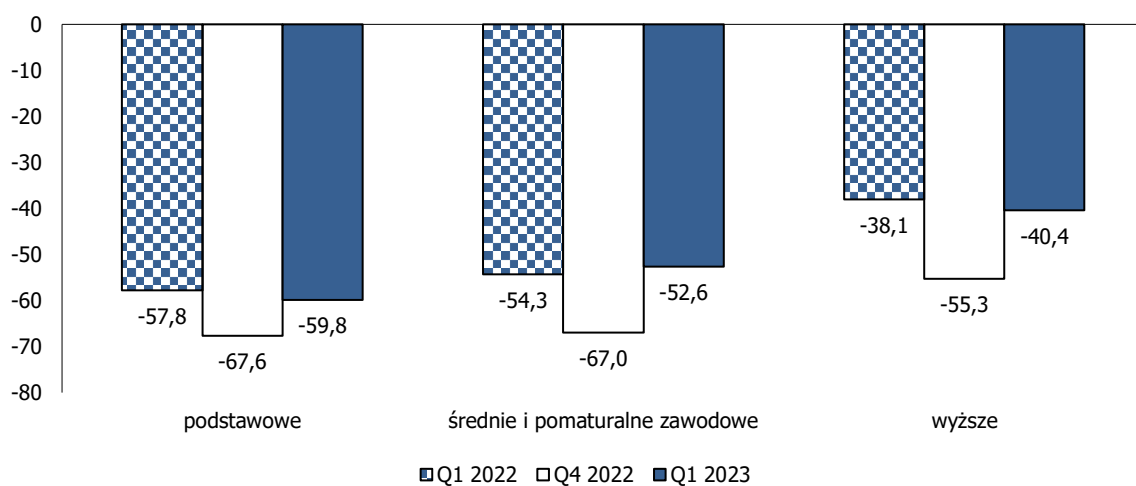
Zakupy nawozów wg powierzchni gospodarstw rolnych

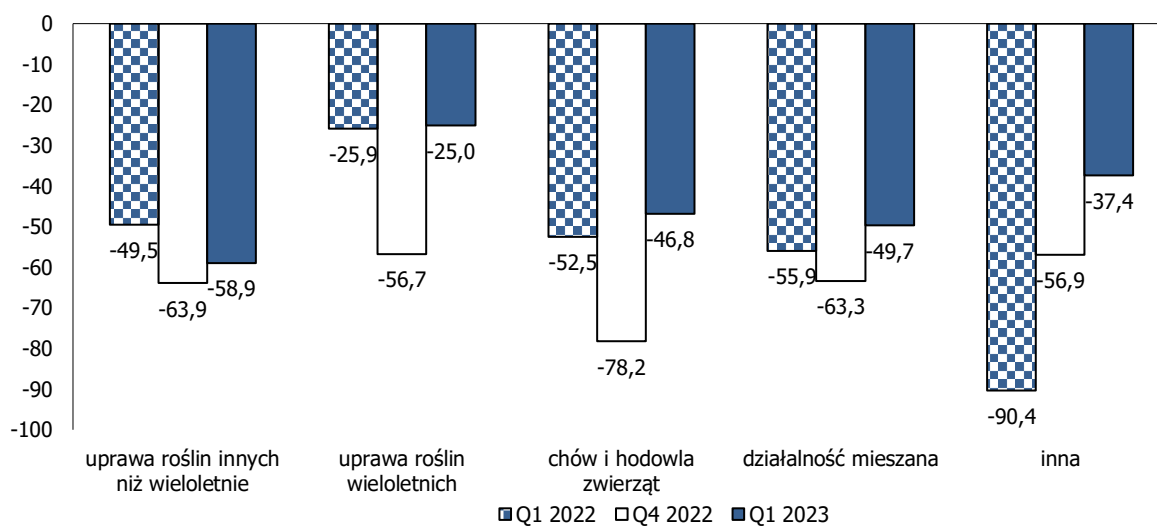
Zakupy nawozów wg wieku osoby prowadzącej gospodarstwo rolne

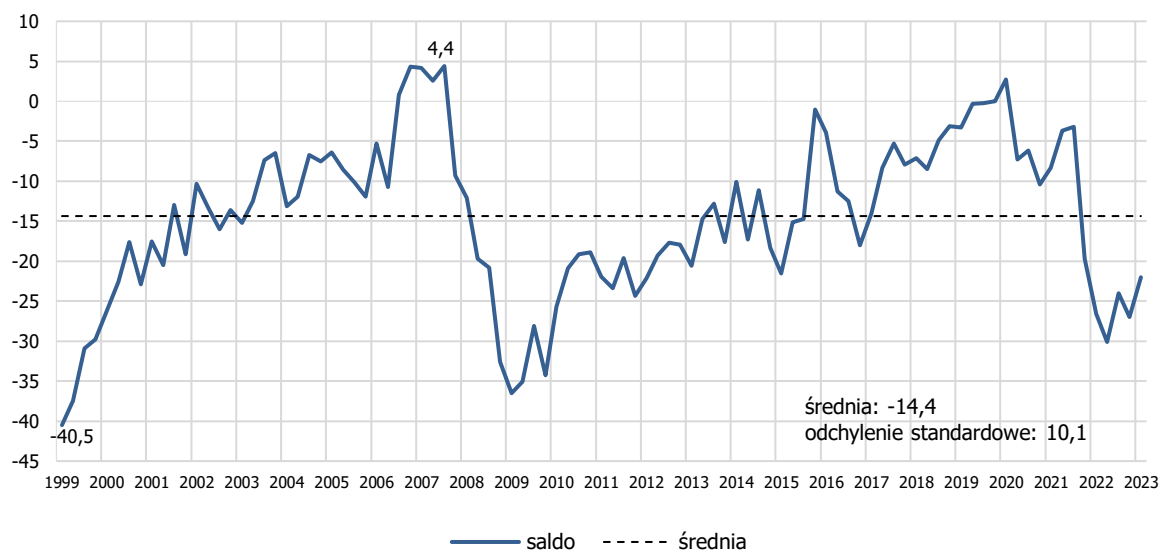
Zakupy nawozów wg wykształcenia osoby prowadzącej gospodarstwo rolne

Zakupy nawozów wg grup PKD 2007

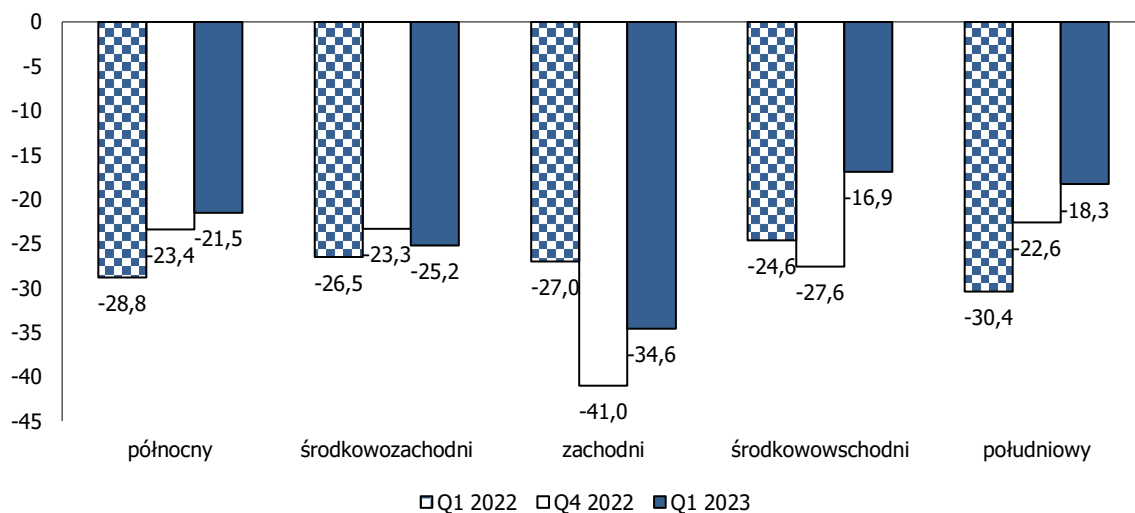

7. Zakupy pasz treściwych

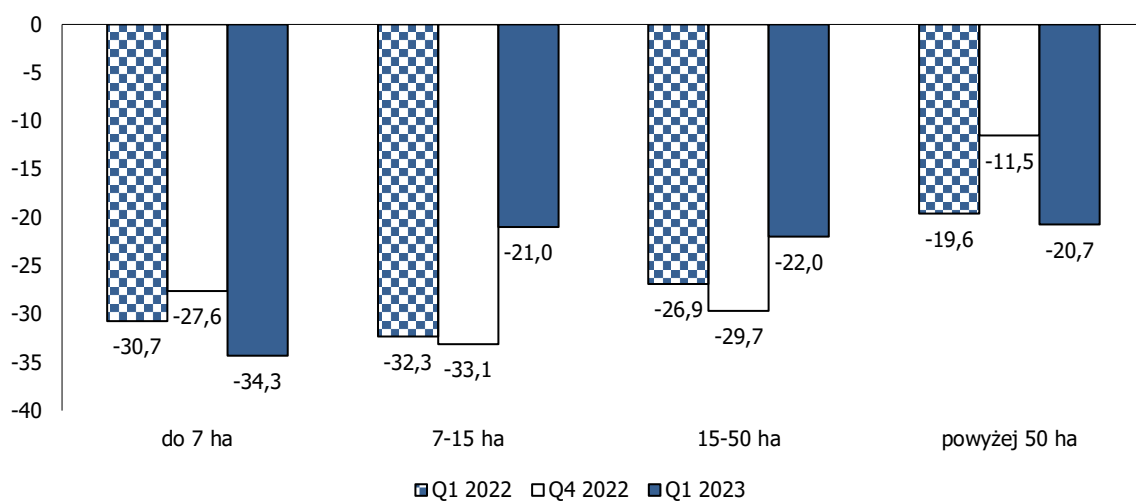

	Q4 2021	Q1 2022	Q2 2022	Q3 2022	Q4 2022	Q1 2023
wzrosły	11,1	9,6	9,0	11,1	10,5	11,5
nie zmieniły się	58,0	54,2	51,9	53,8	52,0	55,0
zmalły	30,8	36,2	39,1	35,1	37,5	33,5
nie dokonano	44,8	47,4	46,7	45,4	47,1	47,0
saldo	-19,7	-26,6	-30,1	-24,0	-27,0	-22,0

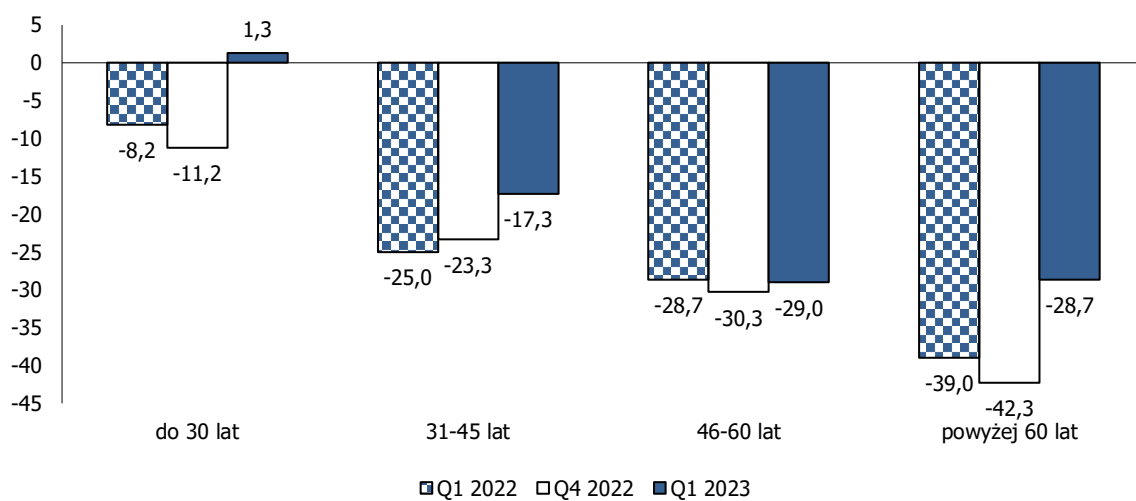
Zakupy pasz wg makroregionów

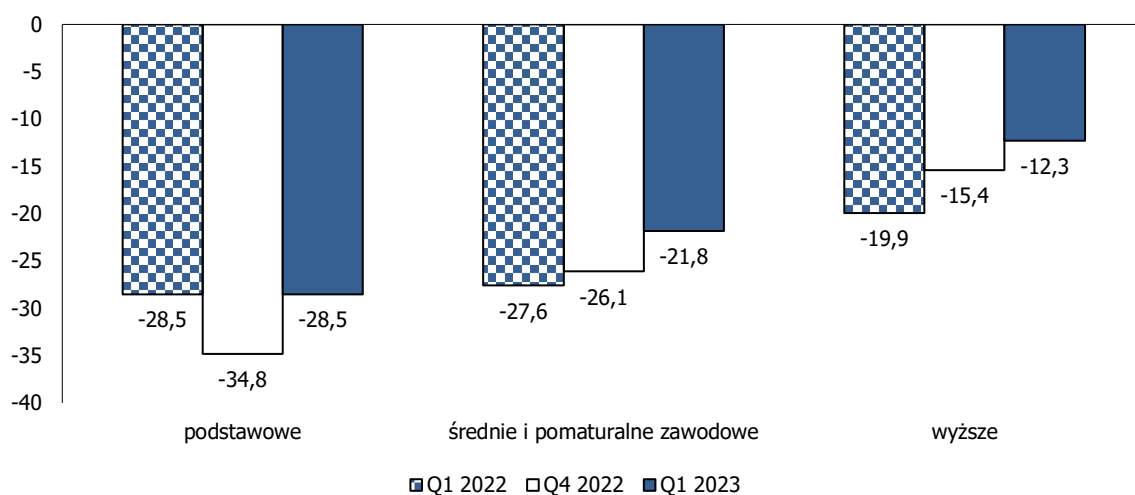
Zakupy pasz wg powierzchni gospodarstw rolnych

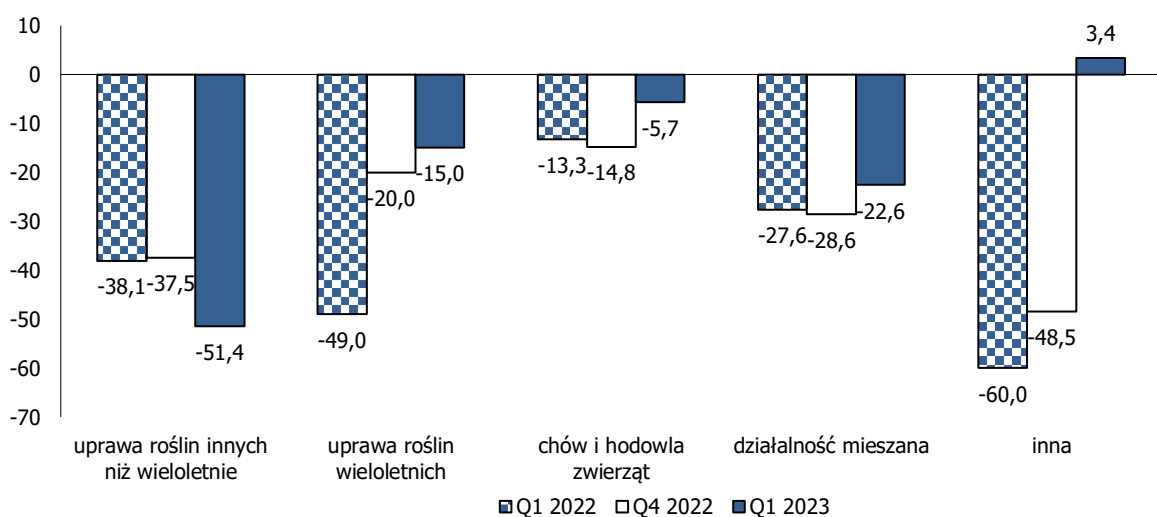
Zakupy pasz wg wieku osoby prowadzącej gospodarstwo rolne

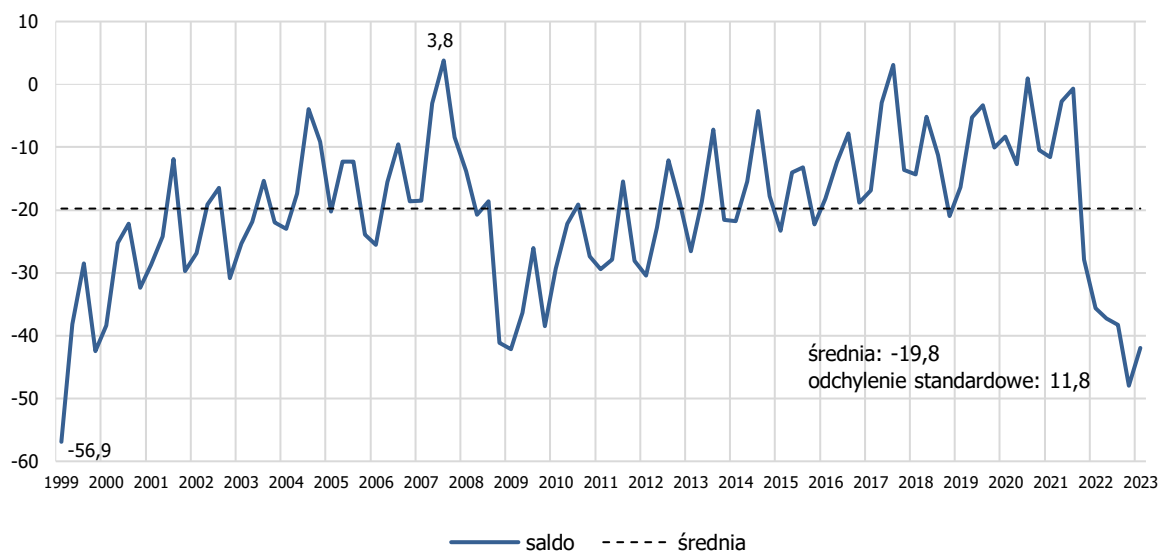
Zakupy pasz wg wykształcenia osoby prowadzącej gospodarstwo rolne

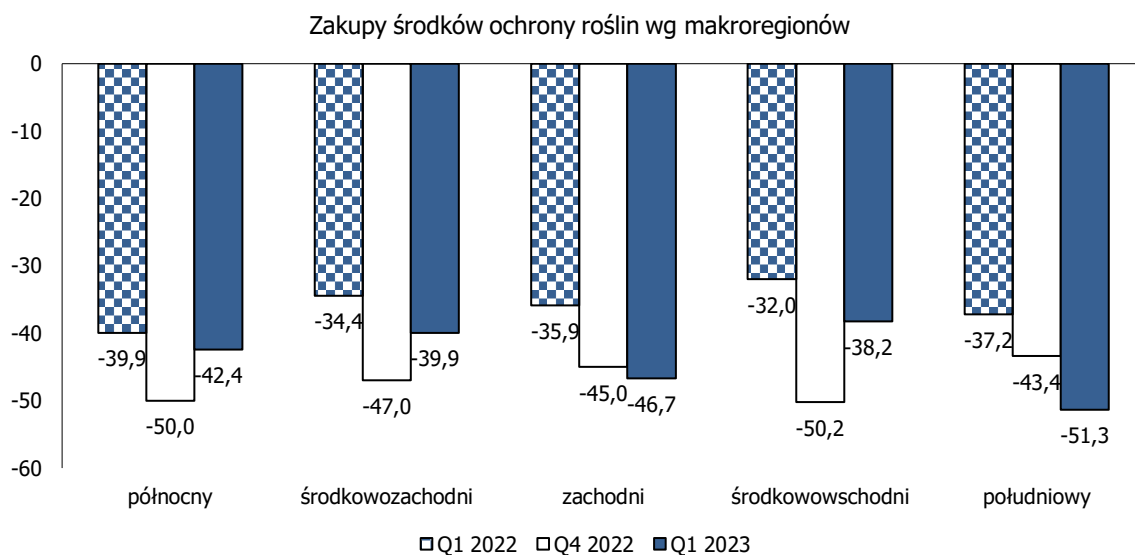
Zakupy pasz wg grup PKD 2007

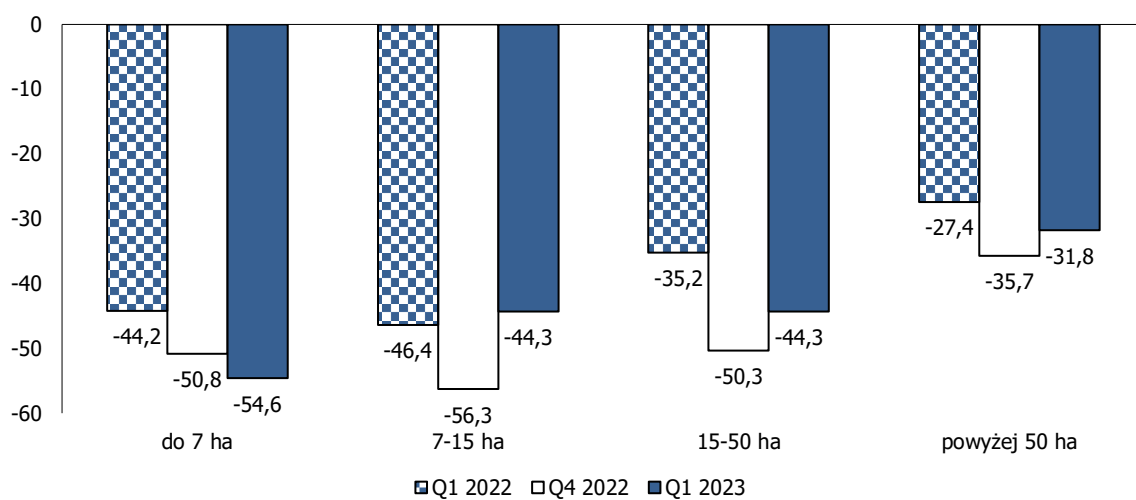
8. Zakupy środków ochrony roślin

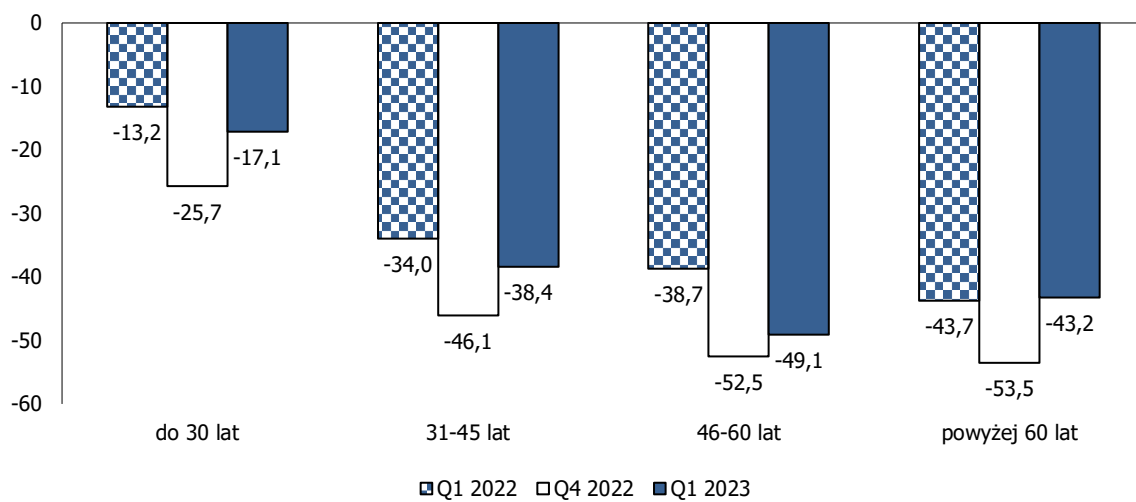
	Q4 2021	Q1 2022	Q2 2022	Q3 2022	Q4 2022	Q1 2023
wzrosły	11,3	10,8	9,9	9,1	6,1	7,2
nie zmieniły się	49,6	42,8	42,9	43,5	39,7	43,6
zmalły	39,2	46,4	47,2	47,4	54,1	49,2
nie dokonano	17,2	22,6	13,8	10,2	18,2	19,1
saldo	-27,9	-35,6	-37,3	-38,3	-48,0	-42,0

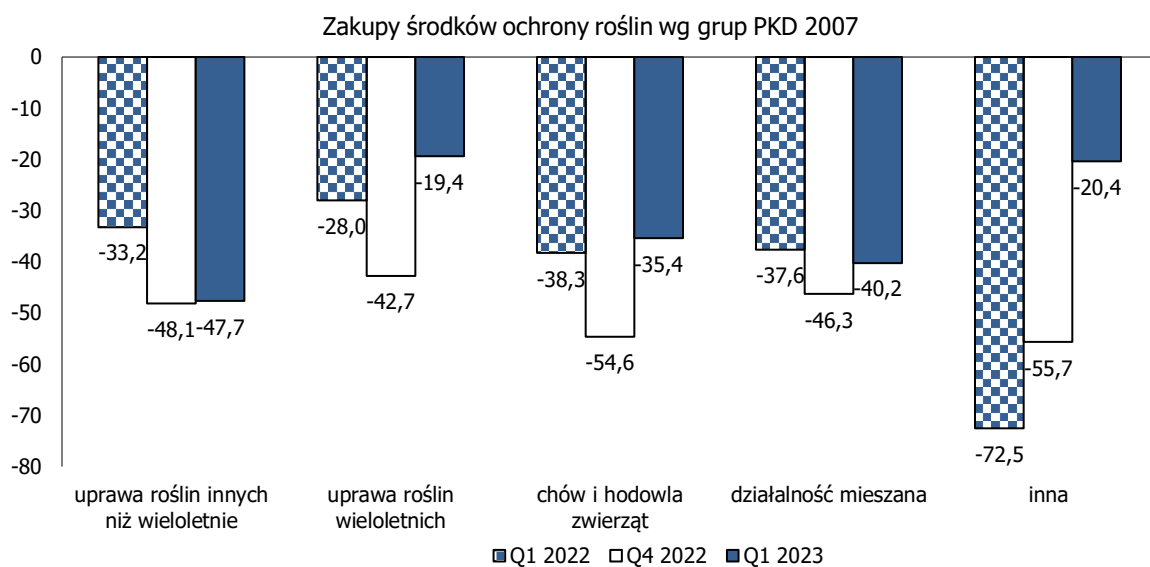
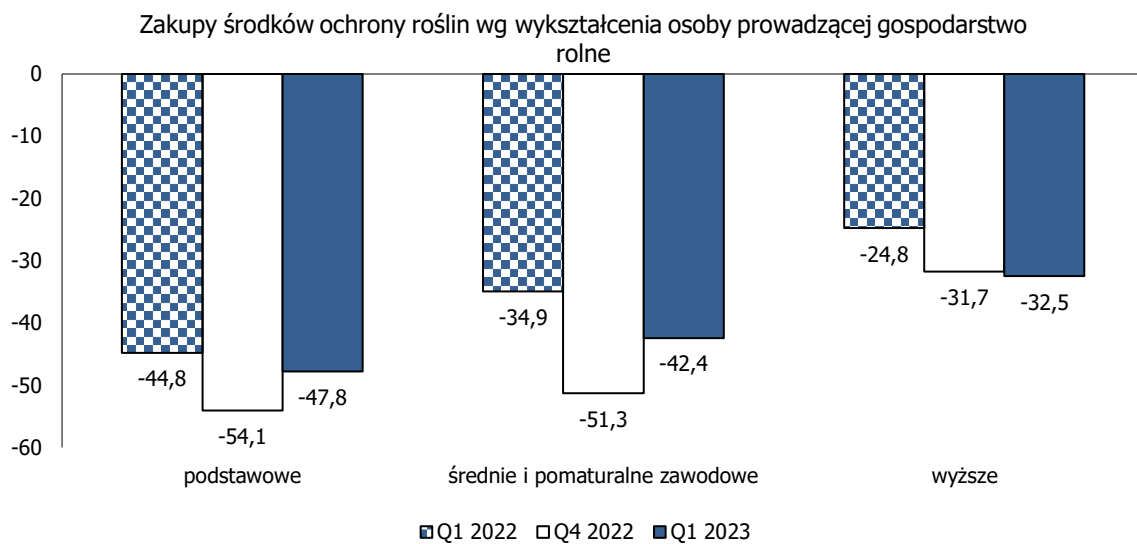

Zakupy środków ochrony roślin wg powierzchni gospodarstw rolnych

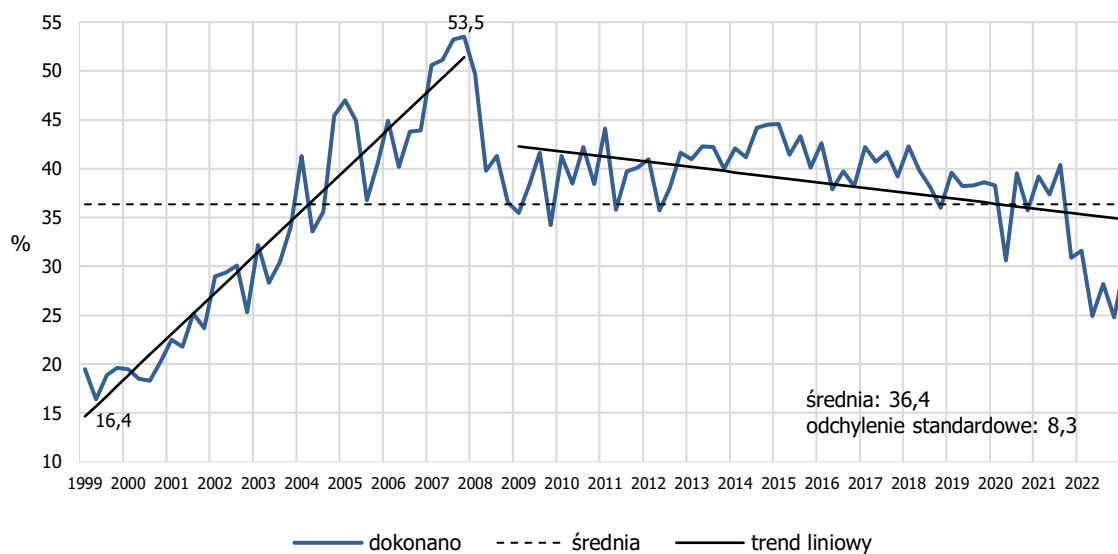

Zakupy środków ochrony roślin wg wieku osoby prowadzącej gospodarstwo rolne

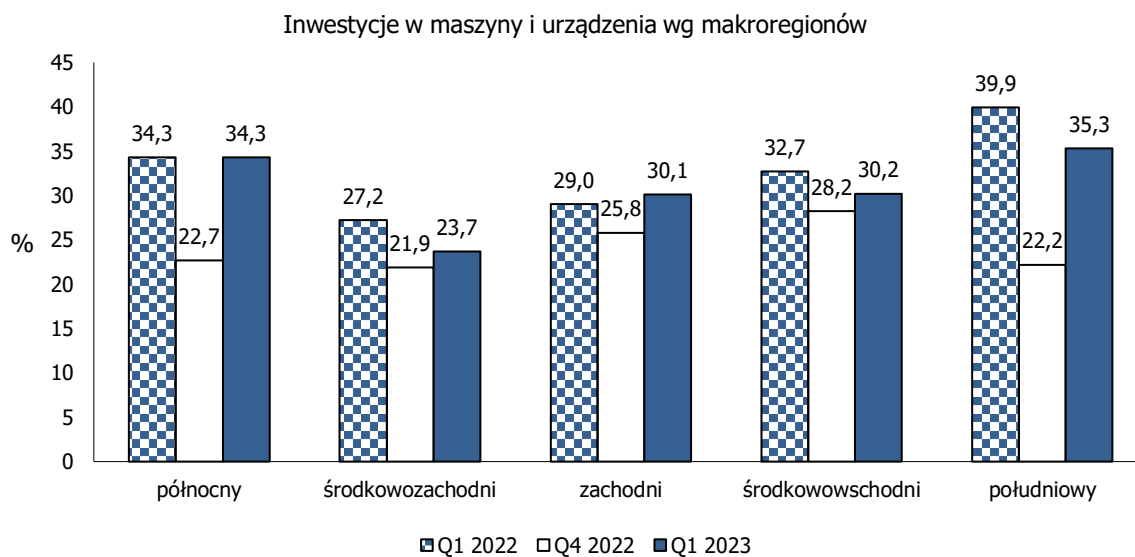

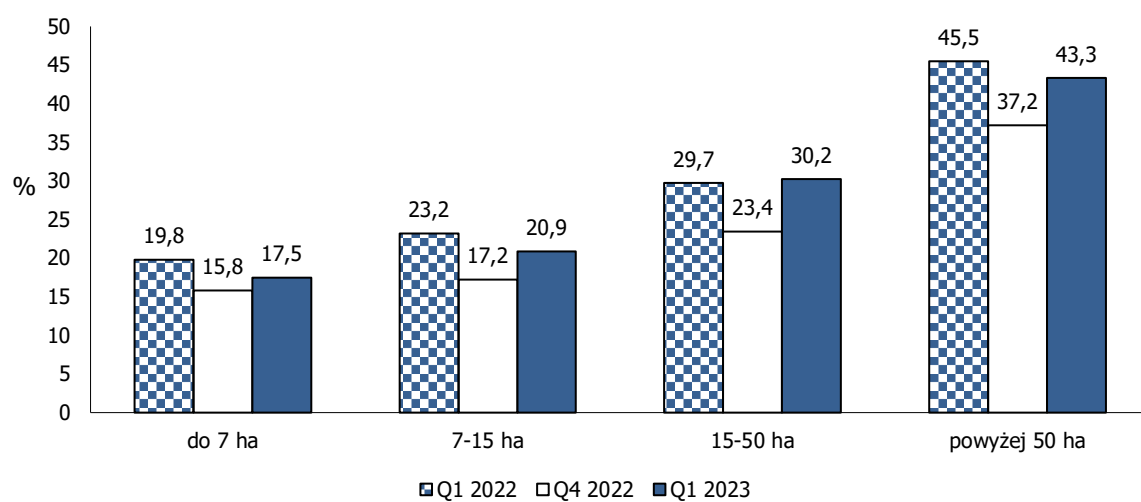
9. Inwestycje w maszyny i urządzenia

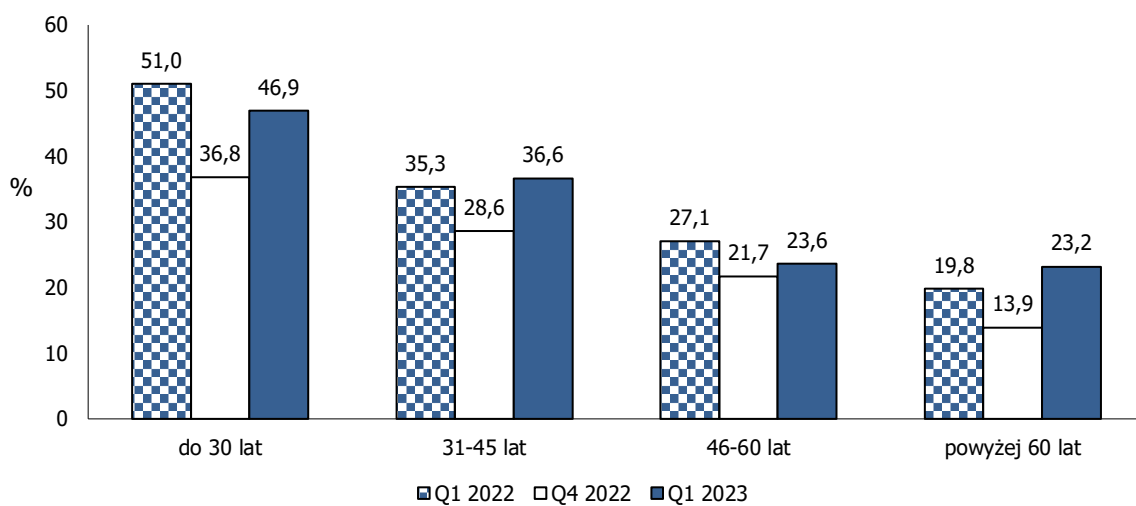
w %	Q4 2021	Q1 2022	Q2 2022	Q3 2022	Q4 2022	Q1 2023
dokonano	30,9	31,6	24,9	28,2	24,8	30,4
nie dokonano	69,1	68,4	75,1	71,8	75,2	69,6

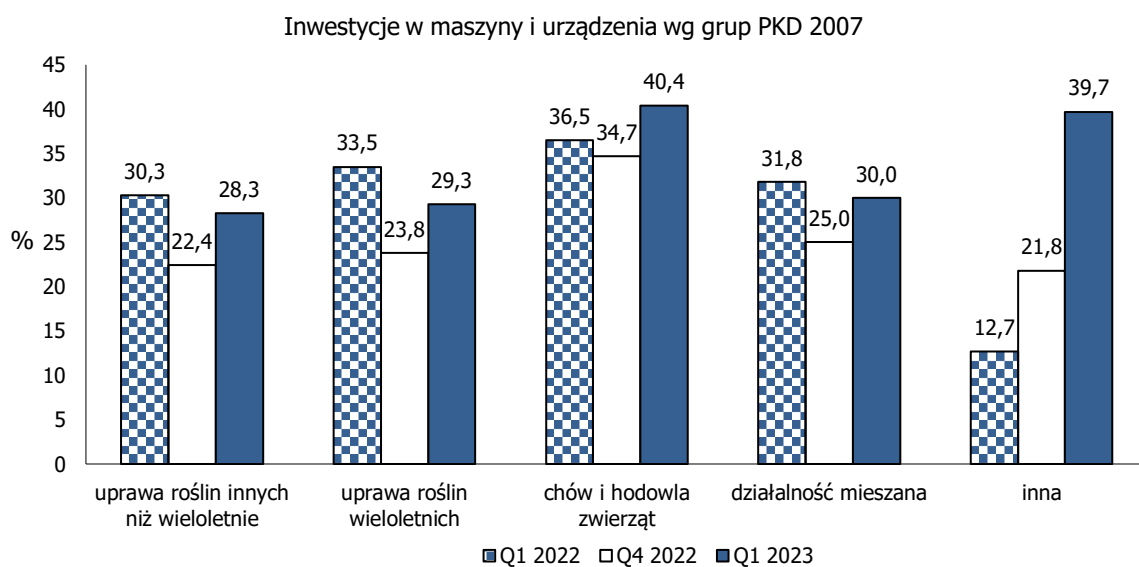
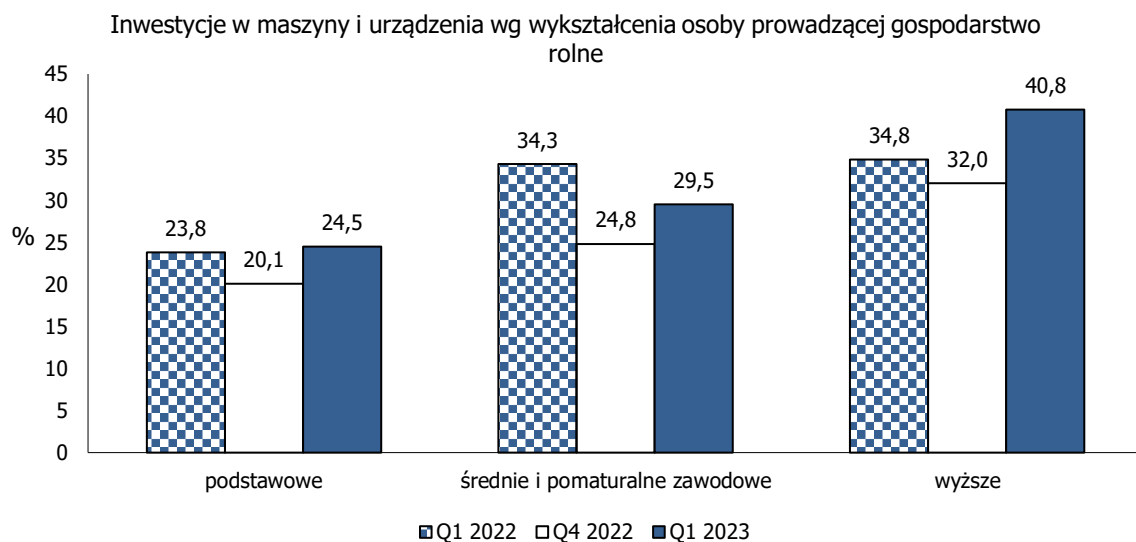

Inwestycje w maszyny i urządzenia wg powierzchni gospodarstw rolnych

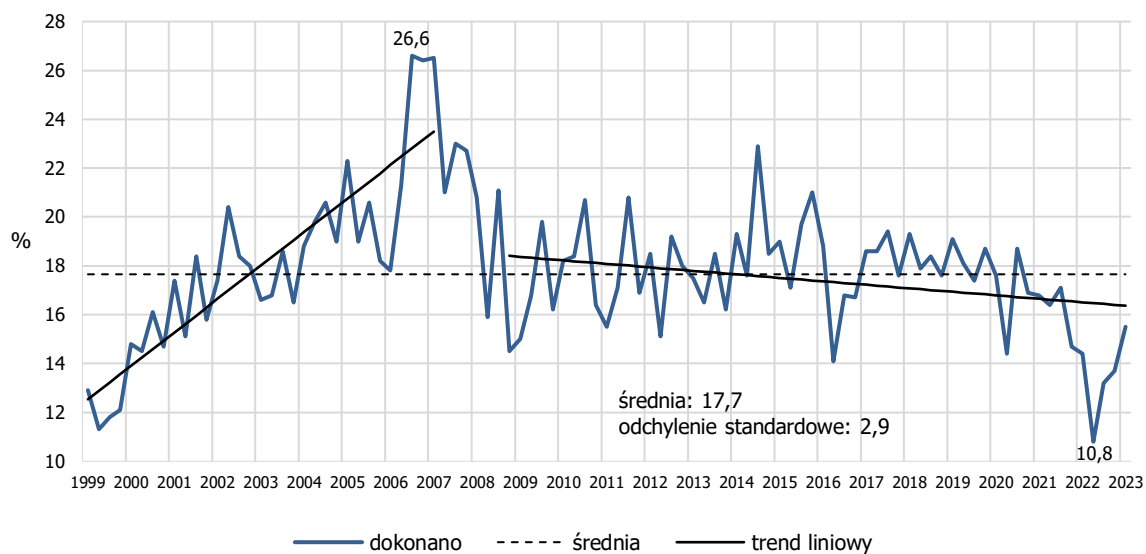

Inwestycje w maszyny i urządzenia wg wieku osoby prowadzącej gospodarstwo rolne

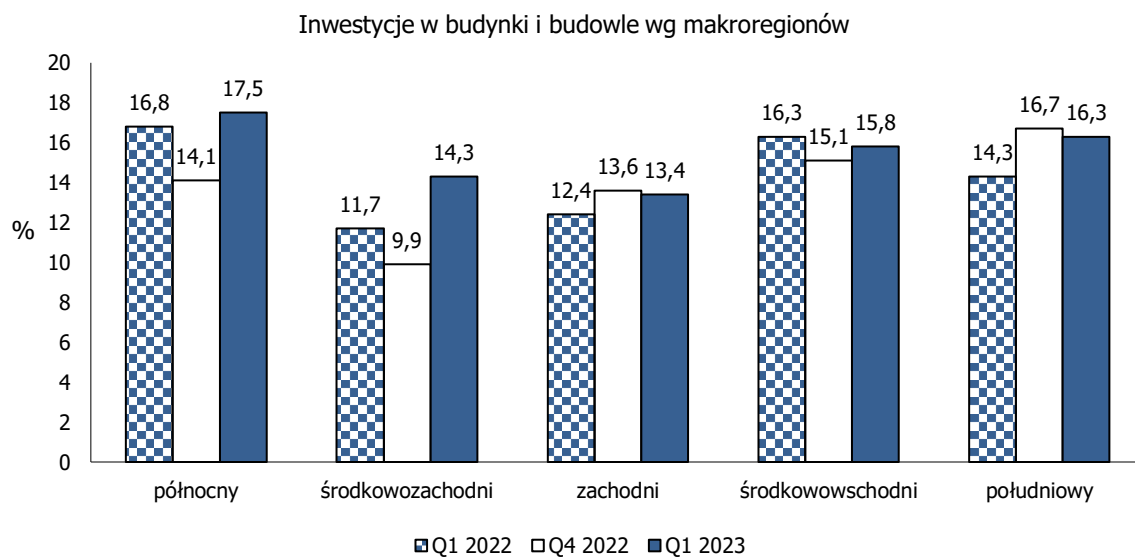

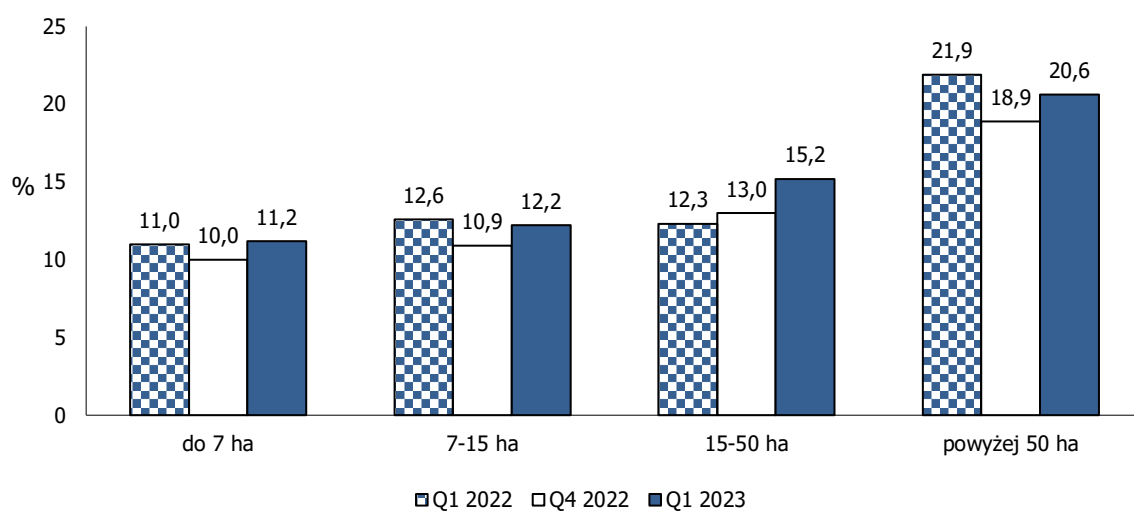
10. Inwestycje w budynki i budowlę

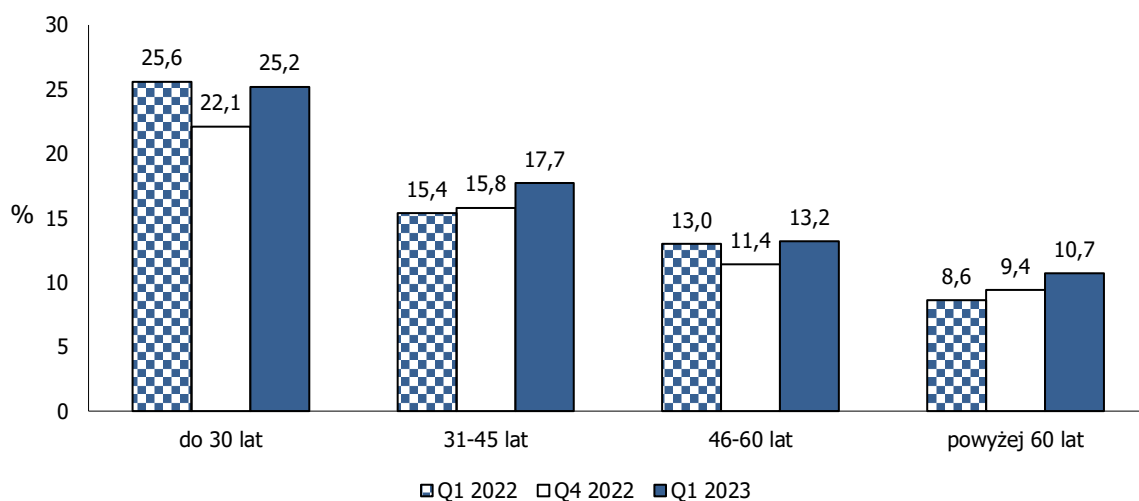
w %	Q4 2021	Q1 2022	Q2 2022	Q3 2022	Q4 2022	Q1 2023
dokonano	14,7	14,4	10,8	13,2	13,7	15,5
nie dokonano	85,3	85,6	89,2	86,8	86,3	84,5

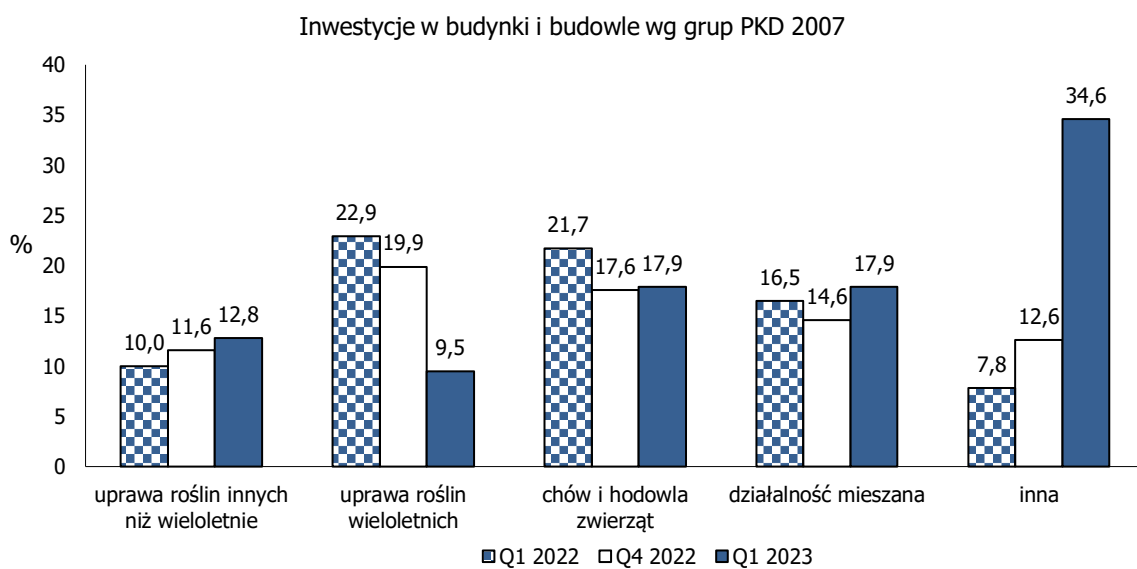
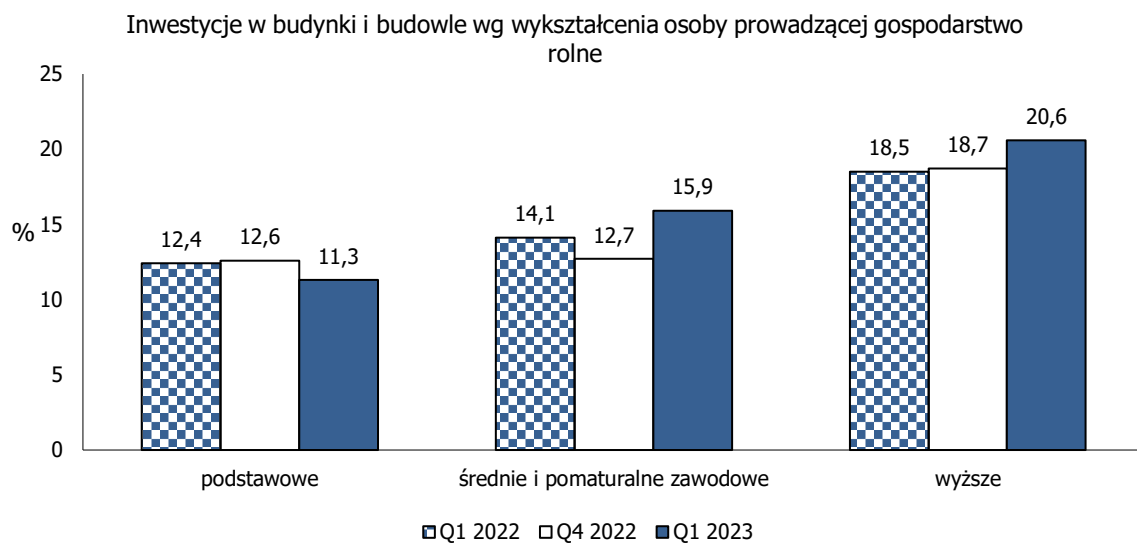

Inwestycje w budynki i budowle wg powierzchni gospodarstw rolnych

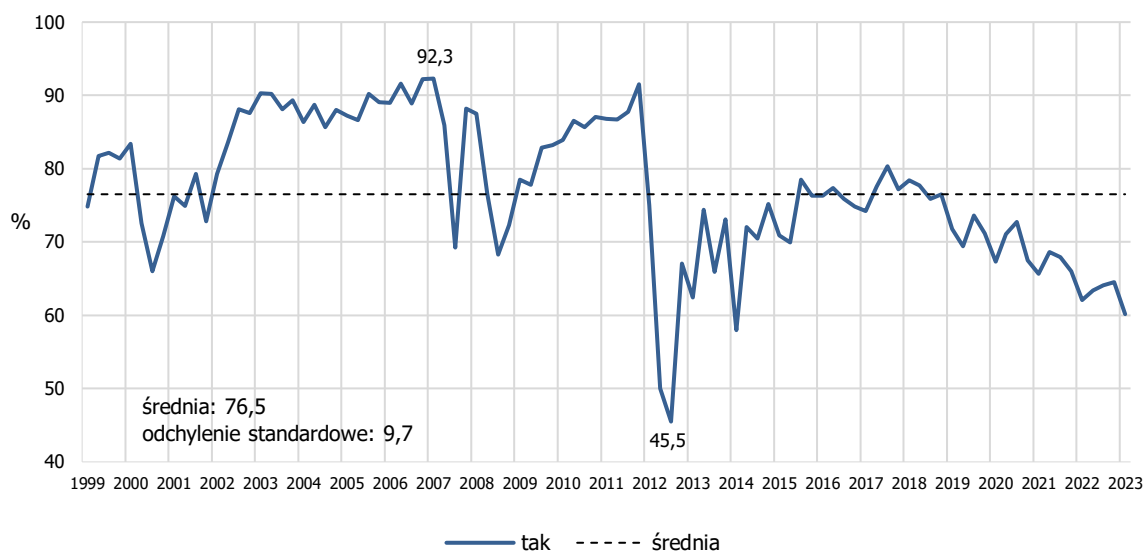

Inwestycje w budynki i budowle wg wieku osoby prowadzącej gospodarstwo rolne

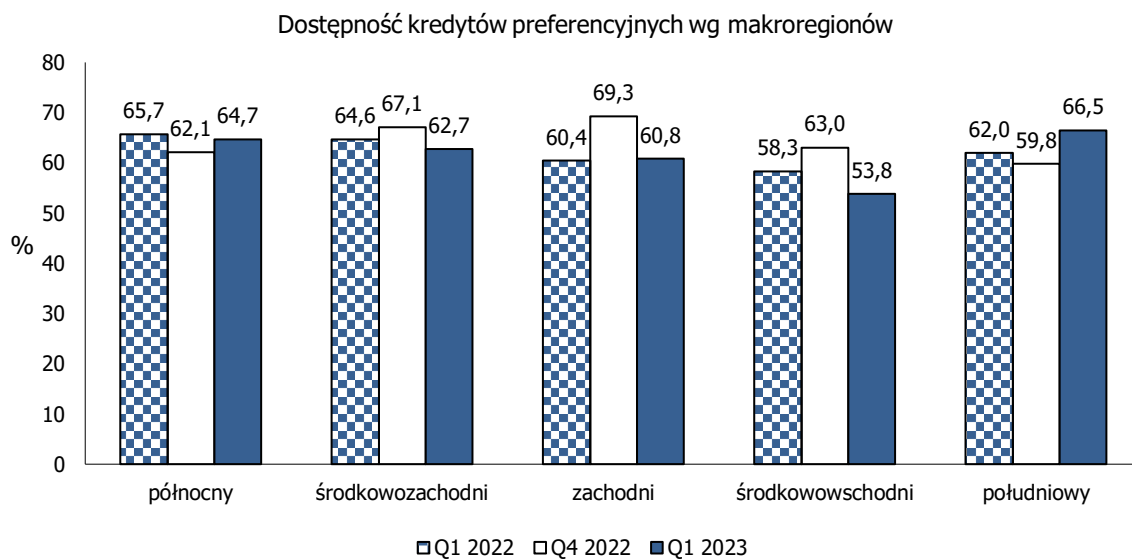

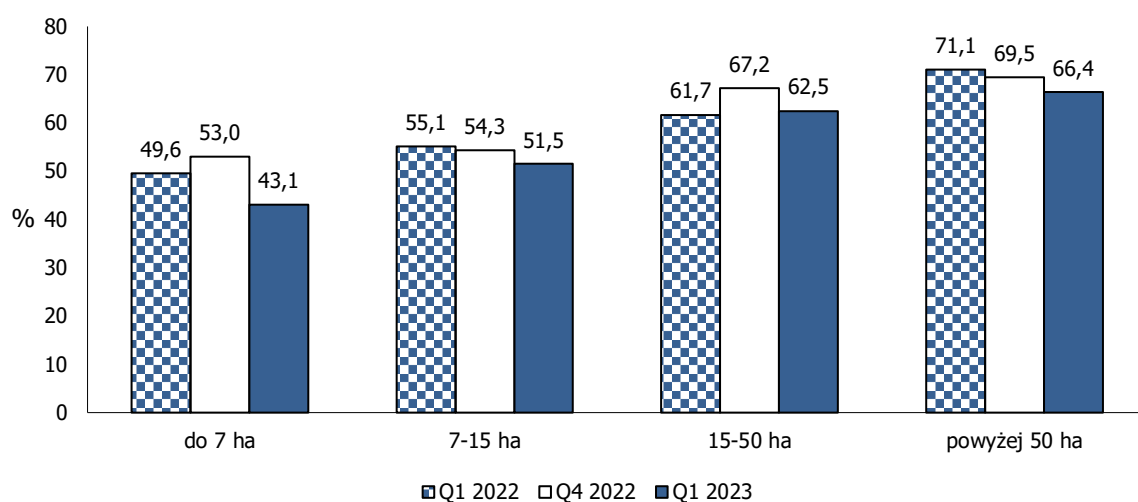
11. Dostępność kredytów preferencyjnych

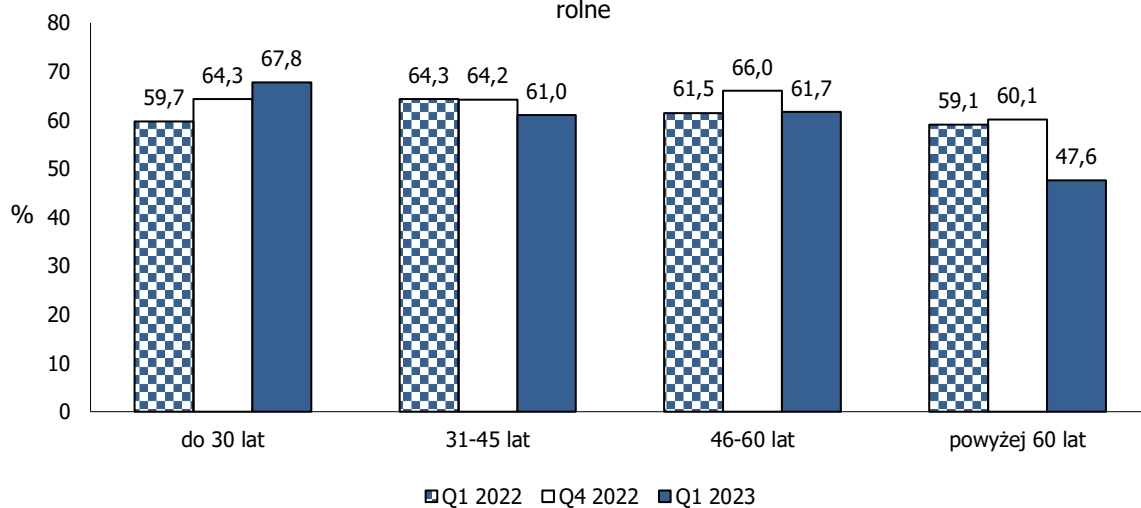
w %	Q4 2021	Q1 2022	Q2 2022	Q3 2022	Q4 2022	Q1 2023
tak	66,0	62,1	63,4	64,1	64,5	60,2
nie	34,0	37,9	36,6	35,9	35,5	39,8

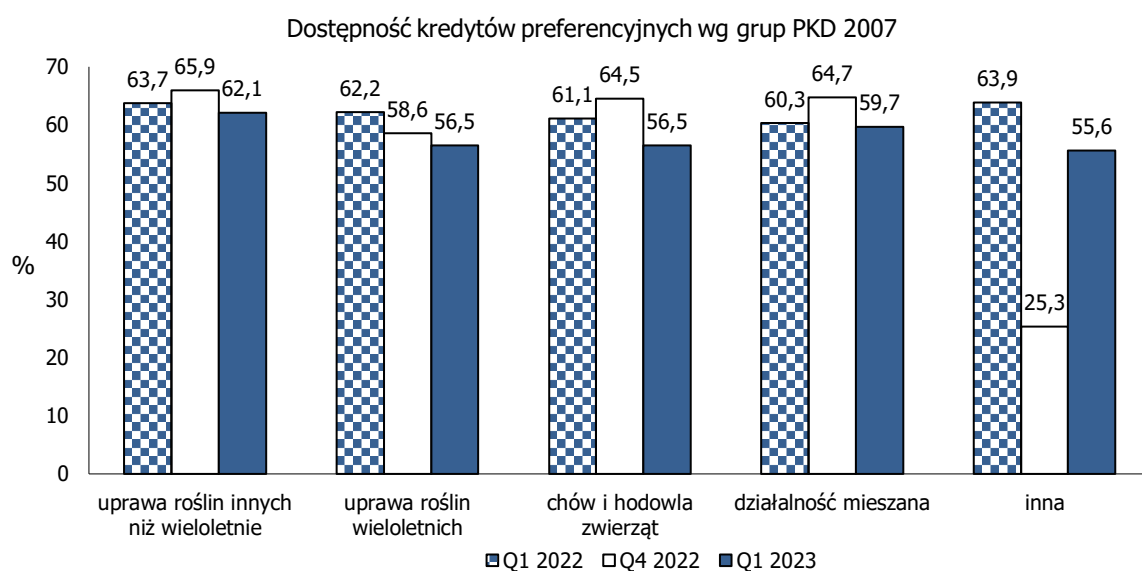
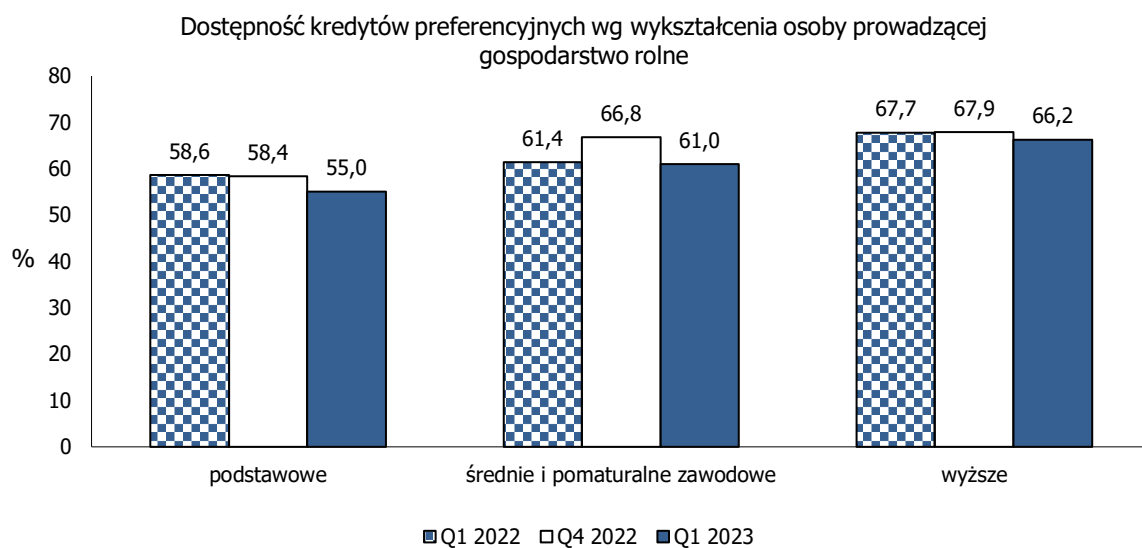

Dostępność kredytów preferencyjnych wg powierzchni gospodarstw rolnych

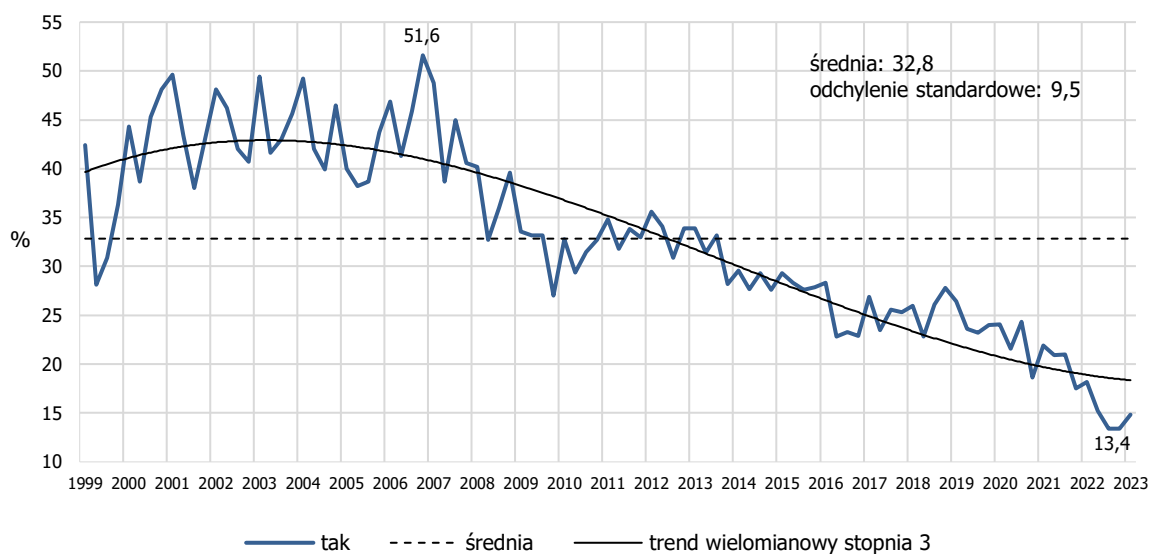

Dostępność kredytów preferencyjnych wg wieku osoby prowadzącej gospodarstwo rolne

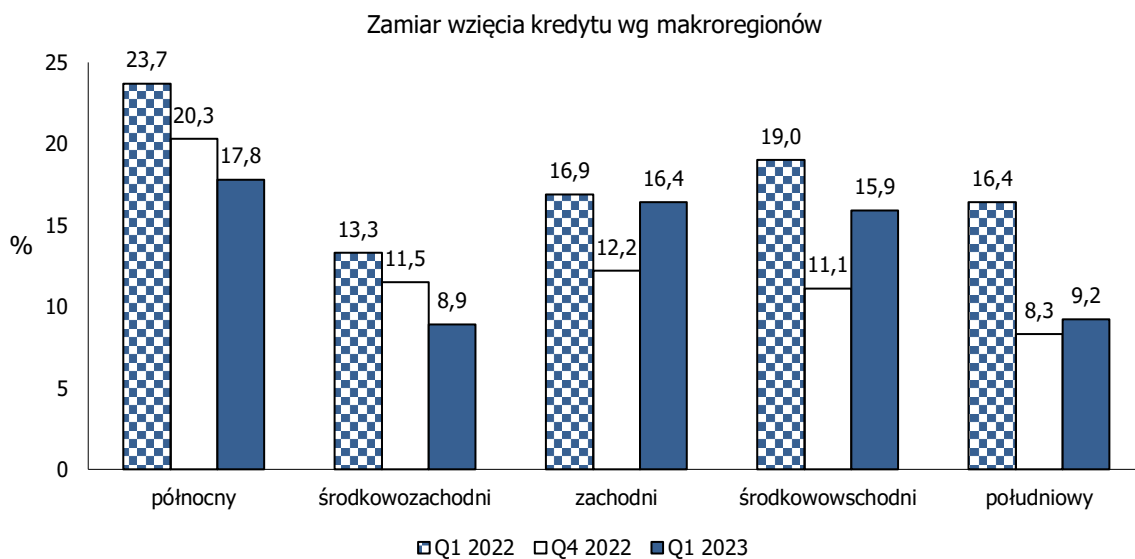

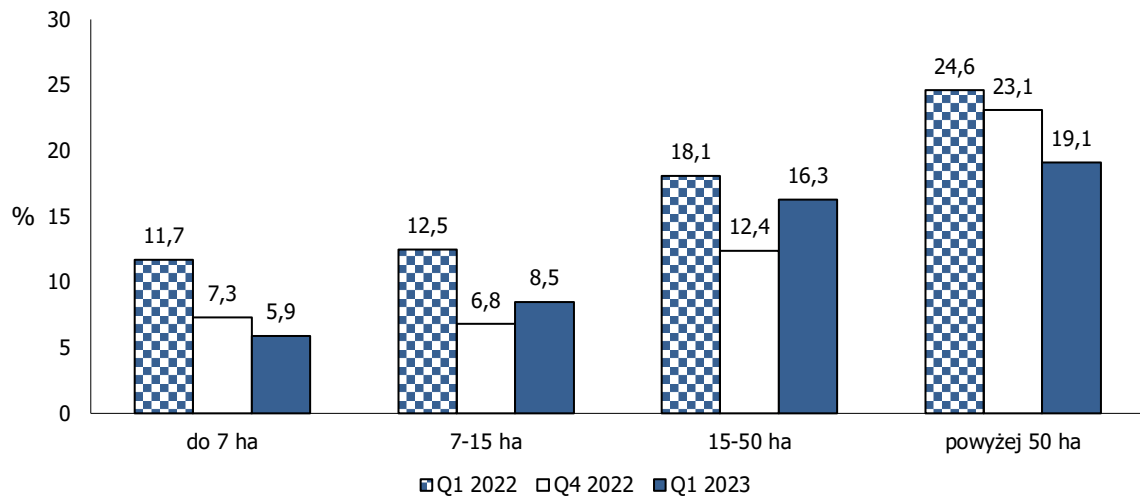
12. Zamiar wzięcia kredytu

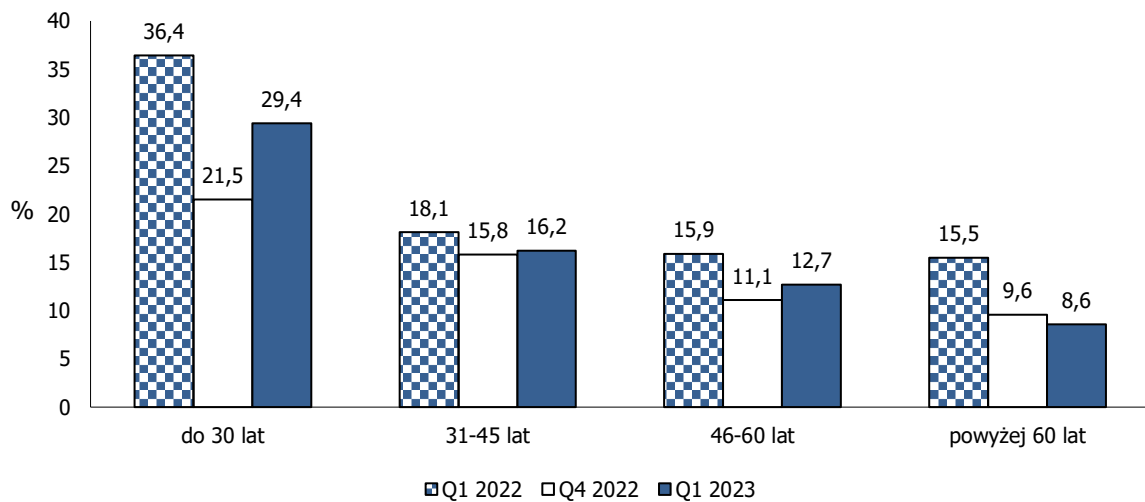
w %	Q4 2021	Q1 2022	Q2 2022	Q3 2022	Q4 2022	Q1 2023
tak	17,5	18,2	15,2	13,4	13,4	14,8
nie	82,5	81,8	84,8	86,6	86,6	85,2

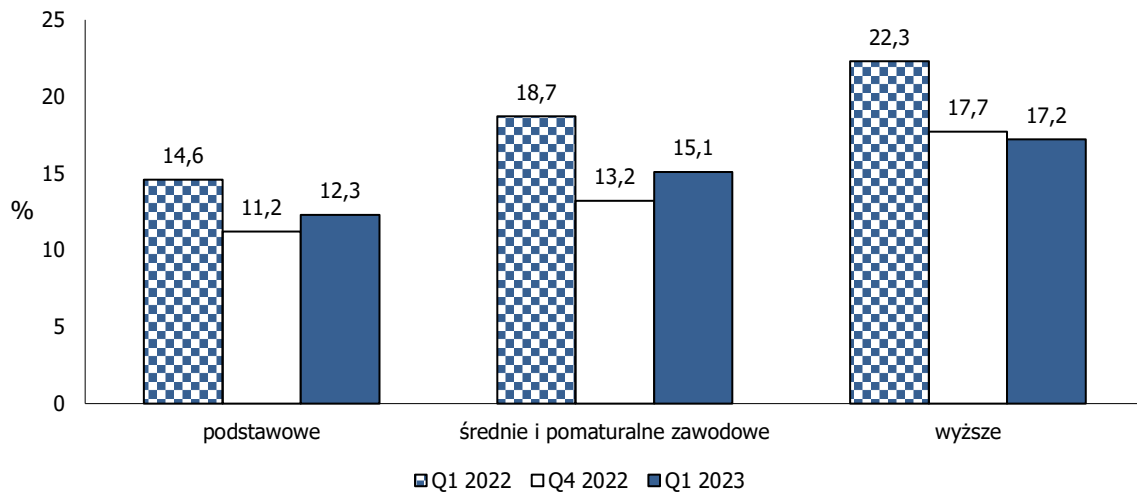
Zamiar wzięcia kredytu wg powierzchni gospodarstw rolnych

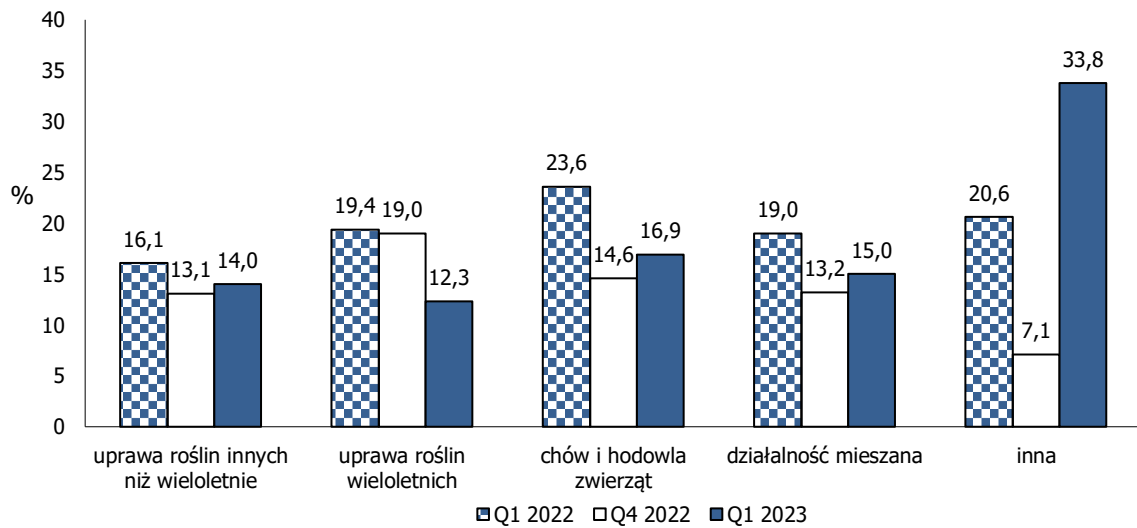
Zamiar wzięcia kredytu wg wieku osoby prowadzącej gospodarstwo rolne

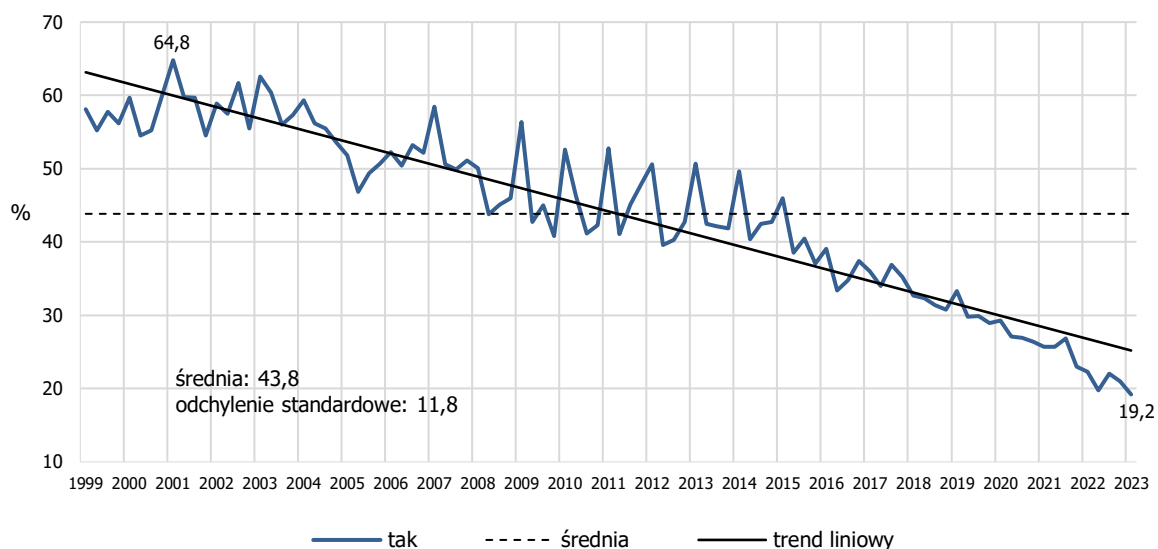
Zamiar wzięcia kredytu wg wykształcenia osoby prowadzącej gospodarstwo rolne

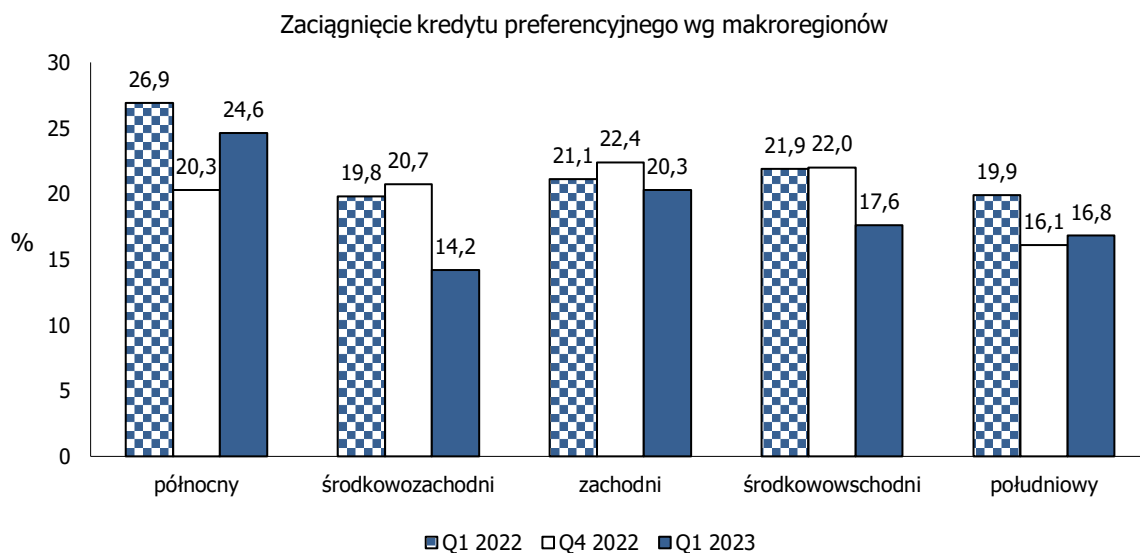
Zamiar wzięcia kredytu wg grup PKD 2007

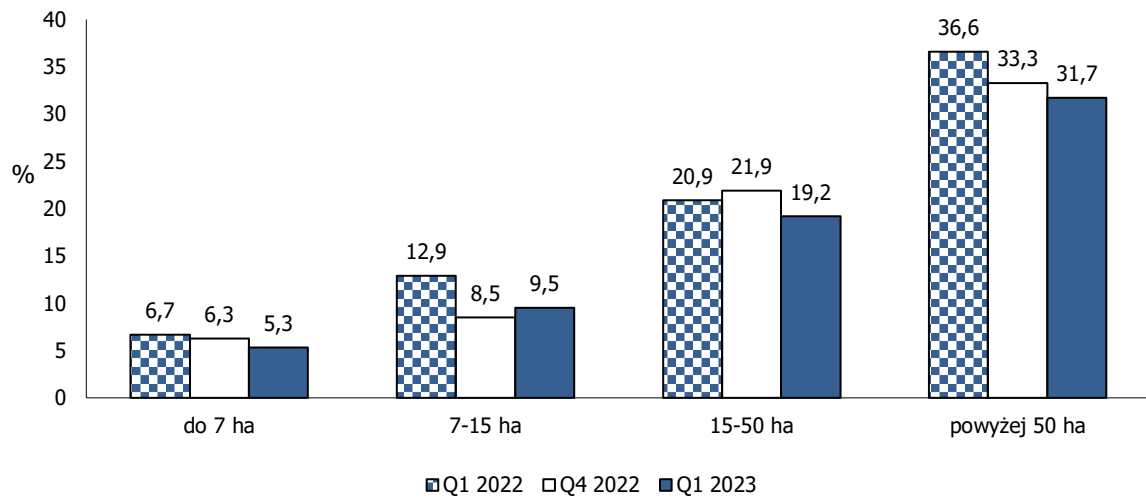
13. Zaciągnięcie kredytu preferencyjnego

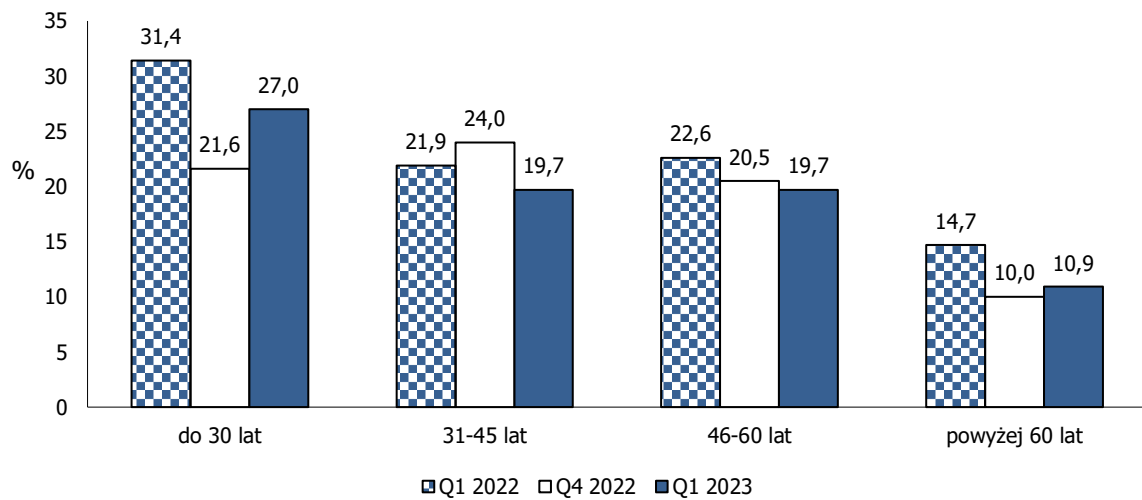
w %	Q4 2021	Q1 2022	Q2 2022	Q3 2022	Q4 2022	Q1 2023
tak	23,0	22,3	19,8	22,0	21,0	19,2
nie	77,0	77,7	80,2	78,0	79,0	80,8

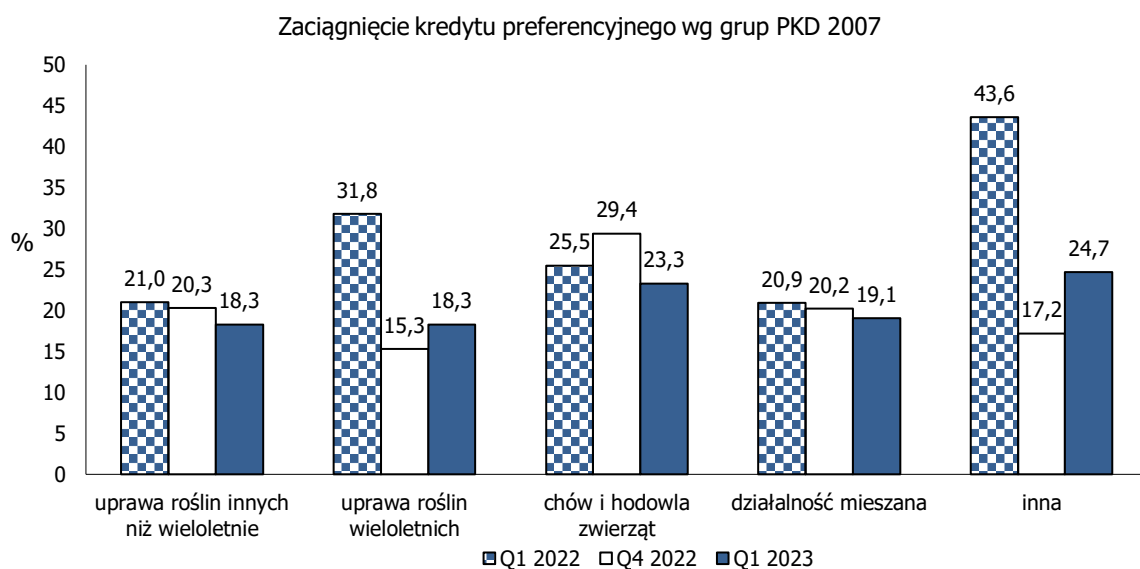
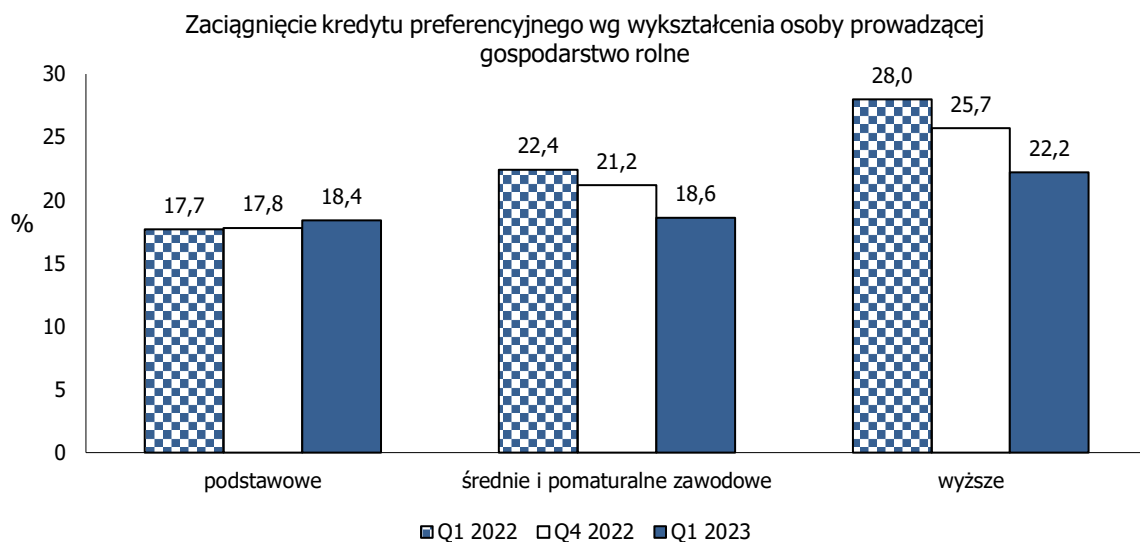

Zaciągnięcie kredytu preferencyjnego wg powierzchni gospodarstw rolnych

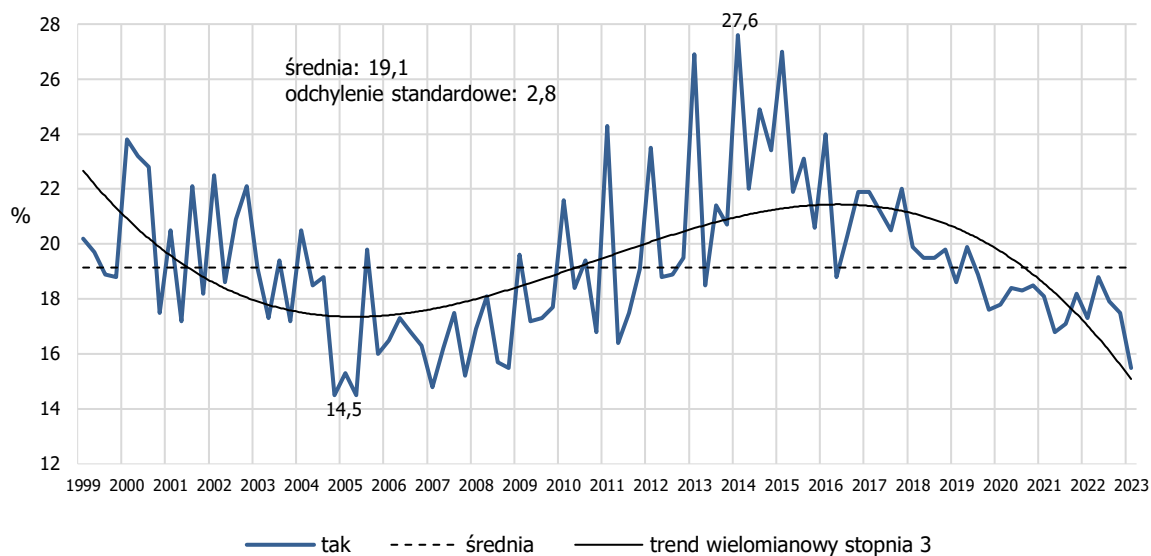

Zaciągnięcie kredytu preferencyjnego wg wieku osoby prowadzącej gospodarstwo rolne

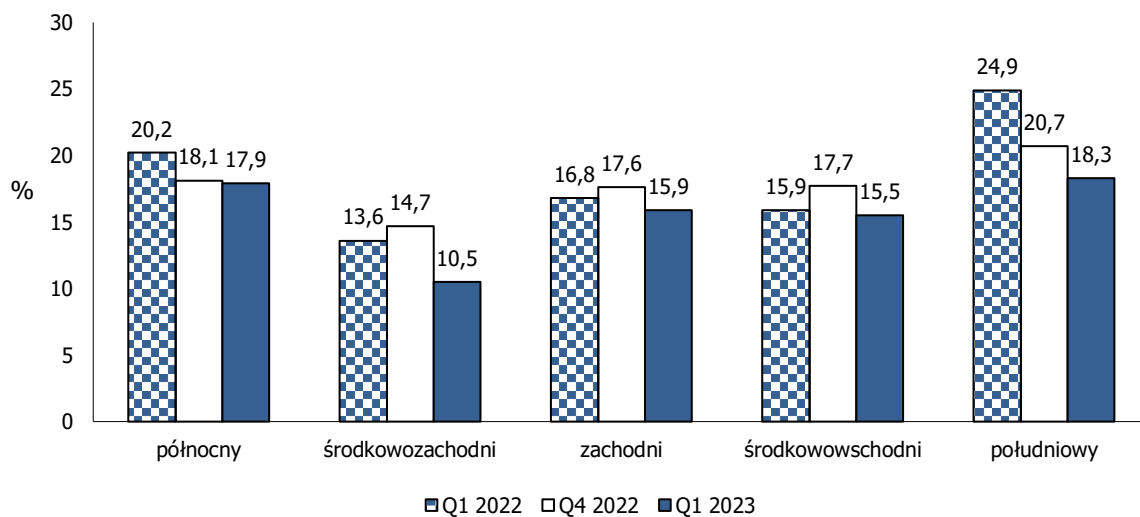

14. Zaciągnięcie kredytu rynkowego

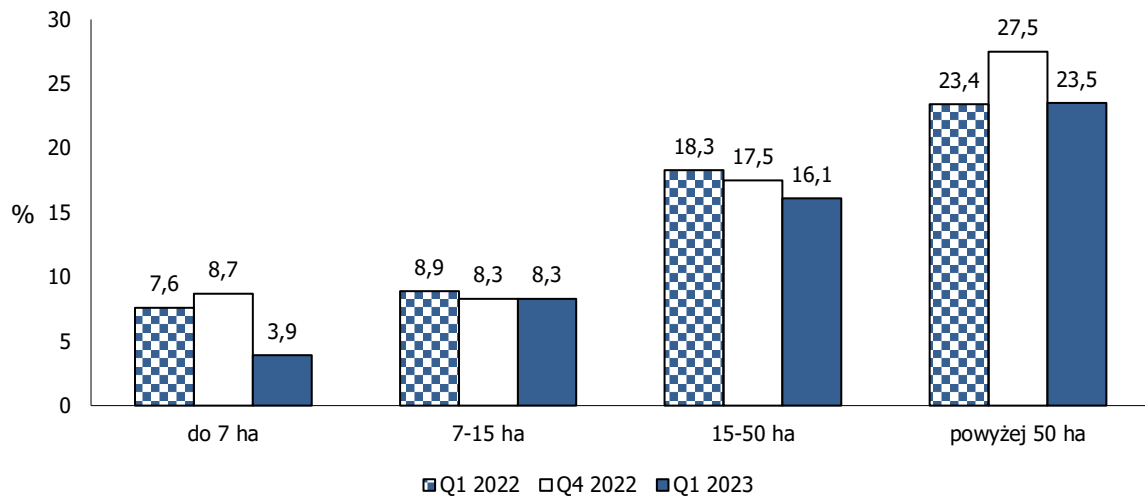

w %	Q4 2021	Q1 2022	Q2 2022	Q3 2022	Q4 2022	Q1 2023
tak	18,2	17,3	18,8	17,9	17,5	15,5
nie	81,8	82,7	81,2	82,1	82,5	84,5

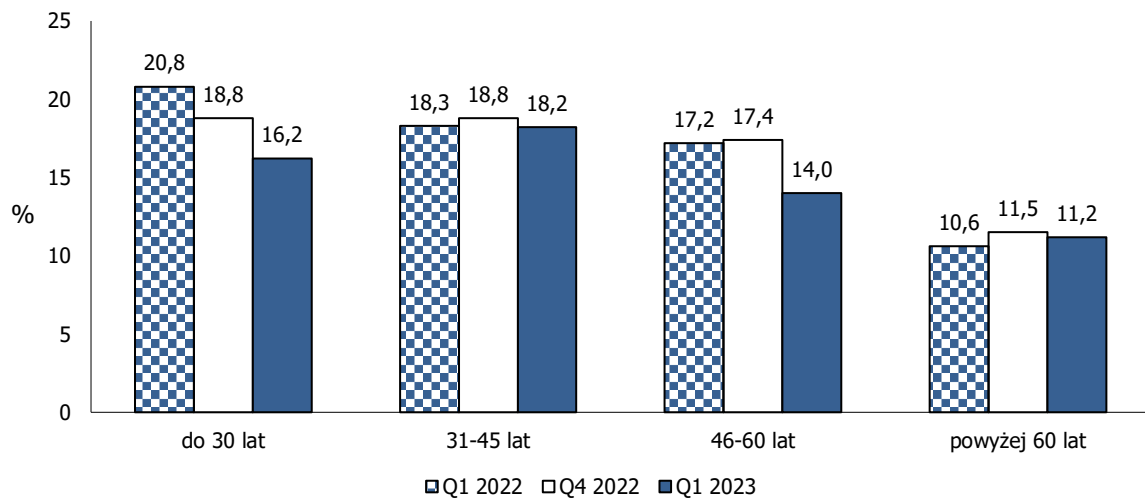
Zaciągnięcie kredytu rynkowego wg makroregionów

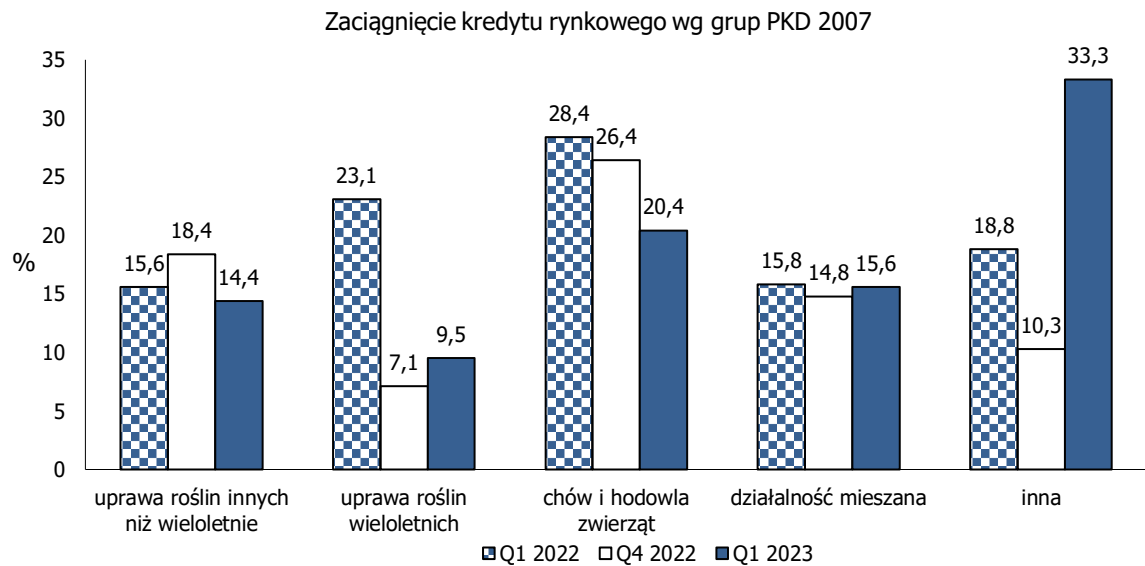
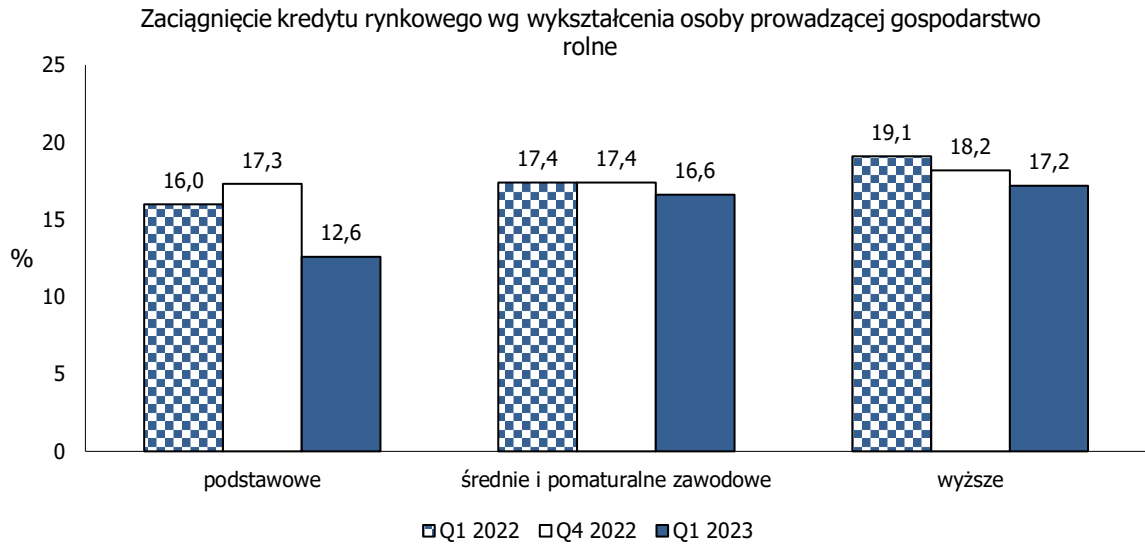

Zaciągnięcie kredytu rynkowego wg powierzchni gospodarstw rolnych

Zaciągnięcie kredytu rynkowego wg wieku osoby prowadzącej gospodarstwo rolne

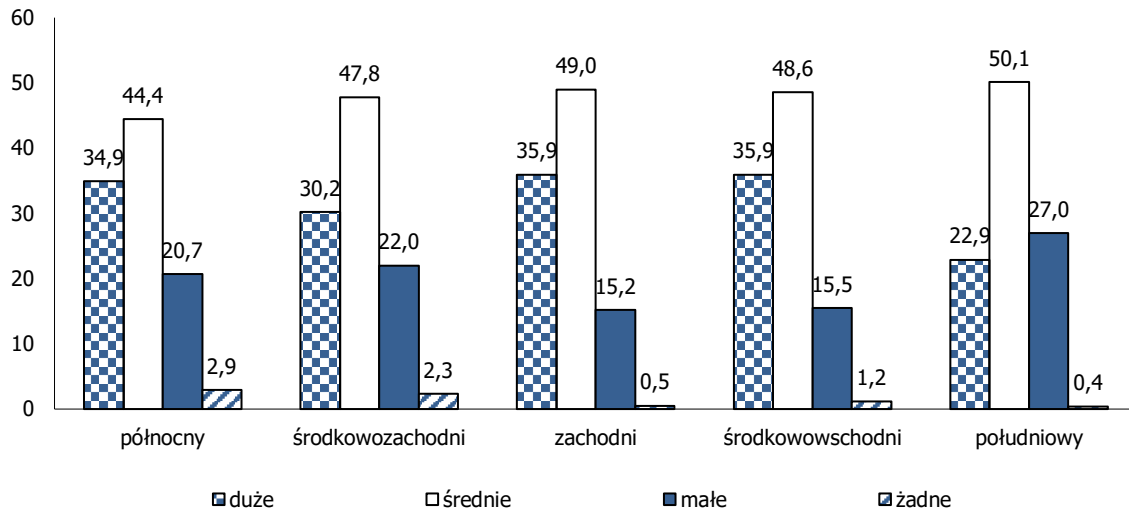

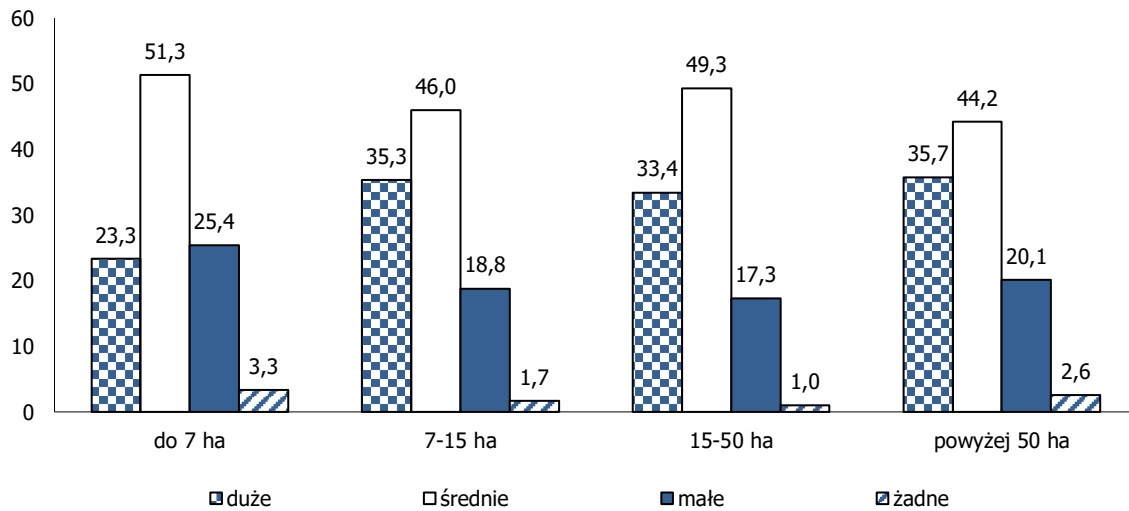
15. Znaczenie dopłat UE względem uzyskanych przychodów

	Q1 2018	Q1 2019	Q1 2020	Q1 2021	Q1 2022	Q1 2023
duże	43,1	41,3	42,8	41,3	35,3	33,8
średnie	44,8	45,3	44,8	45,7	45,9	47,6
małe	12,1	13,3	12,4	13,0	18,8	18,5
żadne, nie otrzymuję	1,4	1,7	2,7	1,4	2,4	1,6
saldo	31,0	28,0	30,4	28,3	16,5	15,3

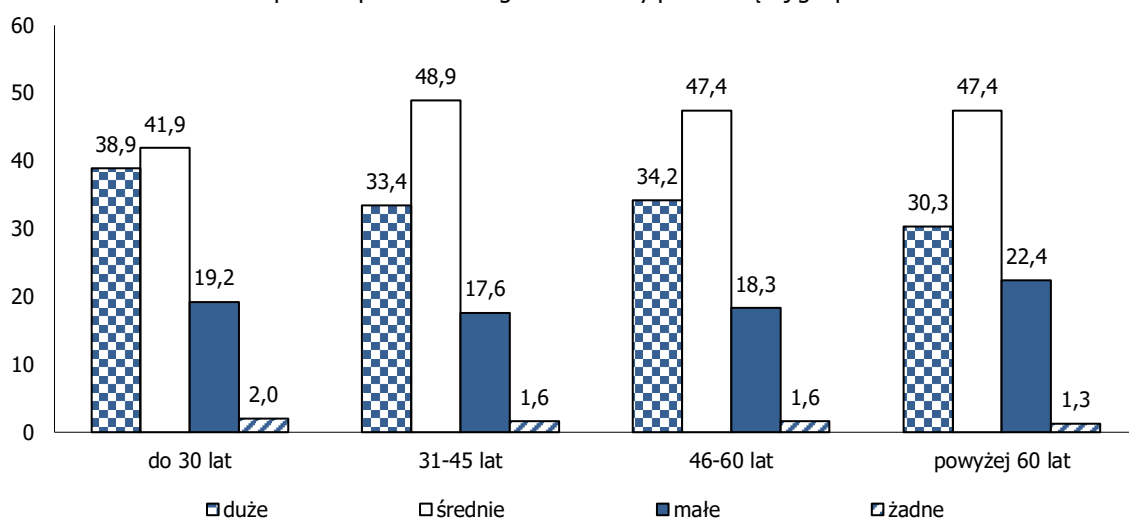
Znaczenie dopłat bezpośrednich wg makroregionów

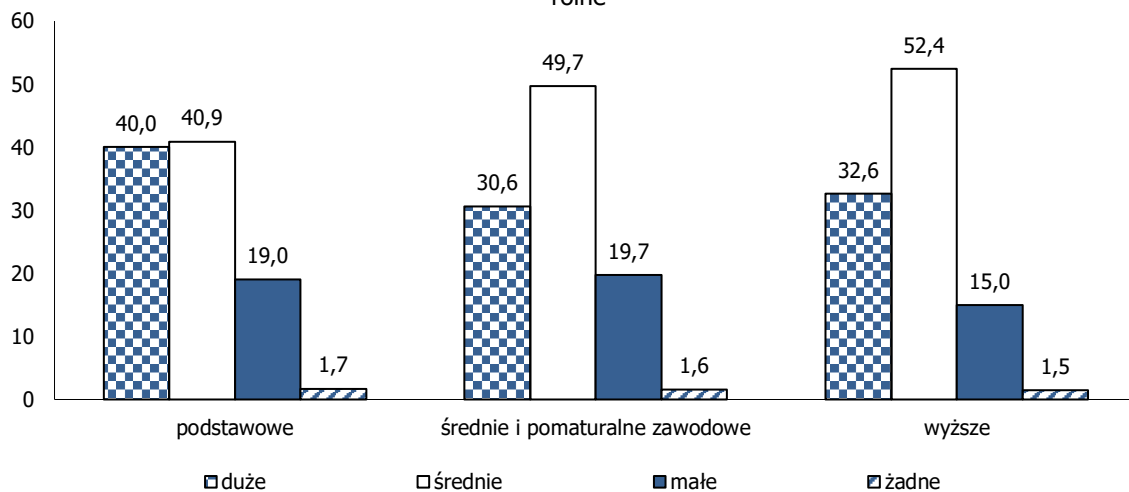
Znaczenie dopłat bezpośrednich wg powierzchni gospodarstw rolnych

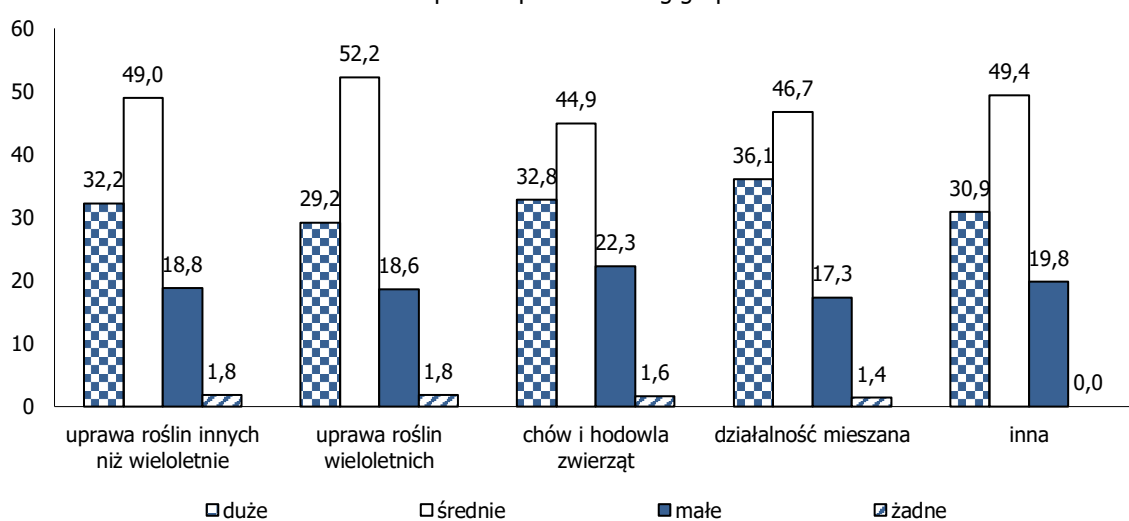
Znaczenie dopłat bezpośrednich wg wieku osoby prowadzącej gospodarstwo rolne

Znaczenie dopłat bezpośrednich wg wykształcenia osoby prowadzącej gospodarstwo rolne

Znaczenie dopłat bezpośrednich wg grup PKD 2007

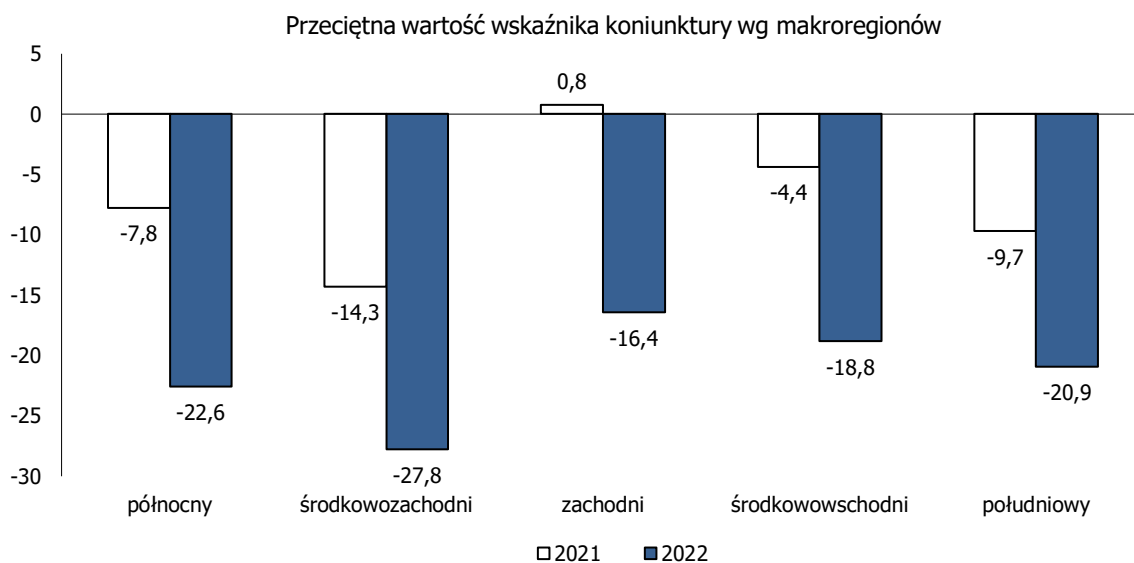

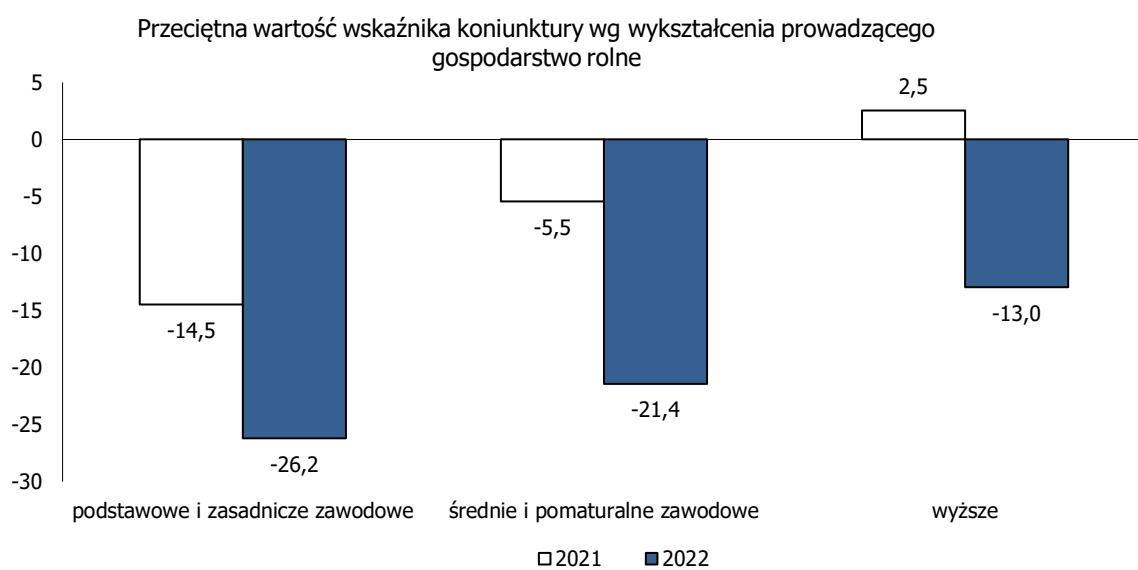
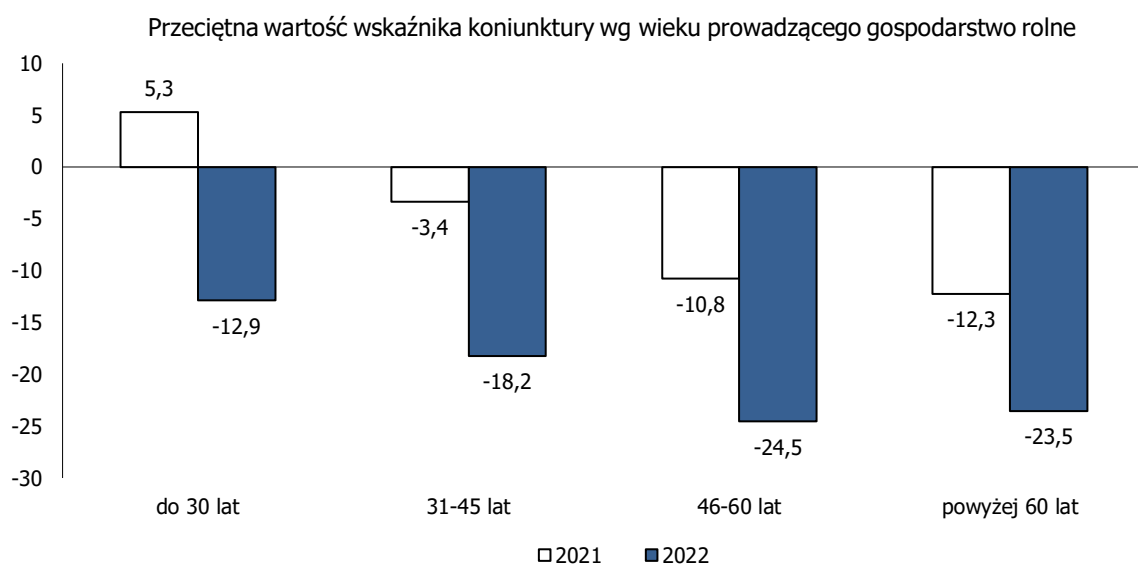
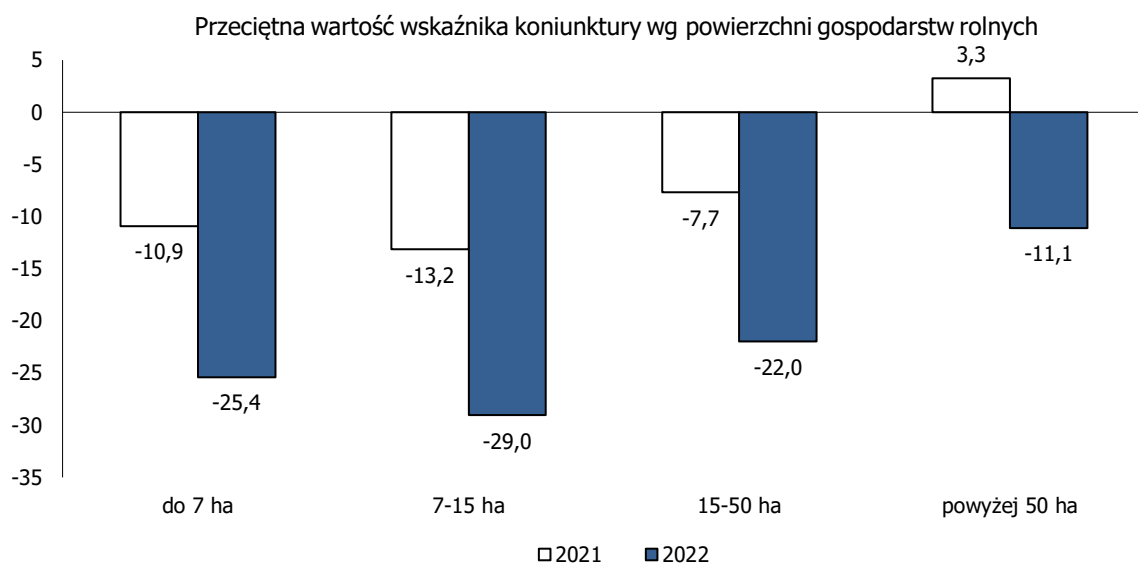
III. SUMMARY

Agricultural activity continued to decline in the 1st quarter of 2023. The agriculture confidence index (IRGAGR) decreased in comparison with the previous quarter by 2.3 pts to -23.1 pts. It is now 0.1 pts up from the respective year 2022 figure. The decline of IRGAGR was due to a fall in production and prices of agricultural products. The results of the survey provide, however, with some signs of upcoming recovery. The survey balances of the purchase of fertilizers, fodder, plant protection products and investments, as well as farmers' confidence increased. Positive seasonal factors, together with the resurgent economy, should favour betterment in the agricultural sector over the next months.

IV. KONIUNKTURA W ROLNICTWIE W 2022 R.

Rok 2022 był rokiem dekonunktury w polskim rolnictwie, zaznaczając się bardzo niskim poziomem nastrojów w gospodarstwach rolnych. Mierzący je wskaźnik zaufania przyjmował w 2022 r. wartości, jakich nie obserwowaliśmy od ponad 20 lat. Pogorszenie się nastrojów ekonomicznych na wsi silnie wpłynęło na kształtowanie się wskaźnika koniunktury rolnej, zaburzając sezonowy rytm jego przebiegu. W drugim kwartale roku zwykle obserwujemy wzrost wartości IRGAGR, który ulega wzmocnieniu w kolejnym kwartale. W II kwartale ub.r. koniunktura rolna uległa jednak pogorszeniu, a poprawa w III kwartale była słabsza niż zazwyczaj. Na koniec roku wszystkie wskaźniki aktywności rolnej, które są monitorowane w badaniu koniunktury, opisujące m.in. produkcję, gospodarkę finansową i zakupy środków produkcji osiągnęły poziomy znacznie niższe niż rok wcześniej. Średnioroczne wartości wskaźnika koniunktury, syntetycznie ilustrującego sytuację ekonomiczną gospodarstw rolnych, były dużo niższe niż w tym samym okresie 2021 r. (zob. rys. niżej). Kryzys w rolnictwie był przede wszystkim skutkiem pogorszenia się sytuacji w polskiej gospodarce i za granicą oraz gwałtownego wzrostu kosztów produkcji rolnej. Spadek dochodów realnych społeczeństwa zarazem obniżył popyt na produkty rolne i ceny ich skupu, co zmniejszyło przychodowość produkcji, a wraz ze wzrostem kosztów – i jej dochodowość. W konsekwencji przez cały rok 2022 obserwowaliśmy sukcesywny spadek nakładów na produkcję rolną i wyników finansowych gospodarstw rolnych. Spadkowej tendencji nie powstrzymały sprzyjające zbiorom warunki pogodowe. Na koniec roku wskaźnik koniunktury IRGAGR przyjął wartość równą -20,8 pkt, niższą niż rok wcześniej o 9,1 pkt, najniższą od II kwartału 2009 r.

Przeciętna wartość wskaźnika koniunktury wg grup PKD 2007

